

ТЕКСТИЛ И ОБЛЕКЛО

TEXTILE AND GARMENT MAGAZINE

9

2024

ГОДИНА
LXXVI

ОТ 1949 Г.

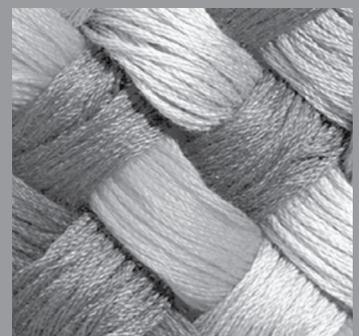
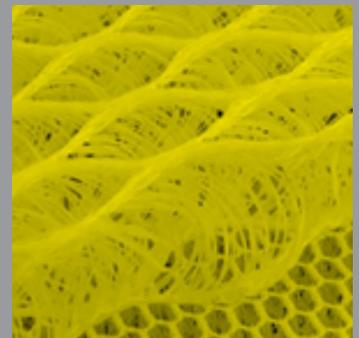
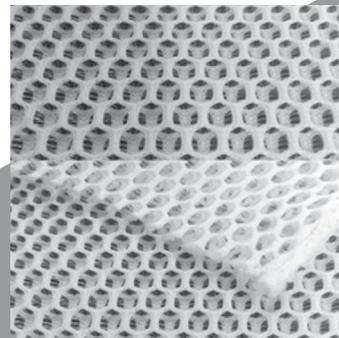
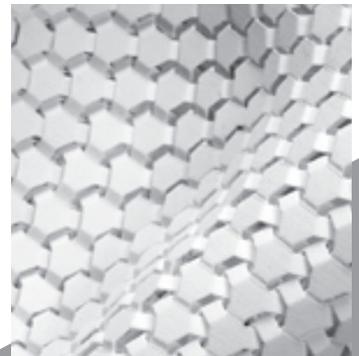
Open access: CC BY-NC

НТС

по текстил,
облекло

и кожи

www.tok.fnts.bg

ISSN 1310-912X (Print)
ISSN 2603-302X (Online)
www.bgtextilepublisher.org
<https://doi.org/10.53230/tgm.1310-912X>

ТЕКСТИЛ ОБЛЕКЛО

НСТ по ТЕКСТИЛ,
ОБЛЕКЛО И КОЖИ

www.tok.fnts.bg

БРОЙ 9/2024
Open access: CC BY-NC

СЪДЪРЖАНИЕ

УДК

658. 512.23 АНАЛИЗ И СРАВНЕНИЕ НА ДВЕ ПОПУЛЯРНИ СИСТЕМИ ЗА КОНСТРУИРАНЕ:
M. MÜLLER & SOHN И ESMOD
Милена Иванова Начева..... 255
<https://doi.org/10.53230/tgm.1310-912X.2024.0009.01>

НАУЧНА ОБЛАСТ. Статиите отразяват разработки и решения от текстилната наука и практика.

Те се отнасят към някоя от областите според УДК:

33, Икономика. Икономически науки.

377, Специално образование. Професионално образование. Професионални училища.

378, Висше образование / Висши учебни заведения

677, Текстилна промишленост. Технология на текстилните материали.

678, Промисленост на високомолекулярните вещества. Каучукова промишленост.

Пластмасова промишленост.

687, Шивашка промишленост.

745/749, Приложно изкуство. Художествени занаяти. Интериор. Дизайн.

658.512.23, Художествено конструиране (промишлен дизайн).

Адрес на редакцията:

1000 София, ул. "Т. С. Раковски" 108, стая 407, тел. 02 980 30 45

e-mail: textilejournal.editor@fnts.bg

www.bgtextilepublisher.org

ISSN 1310-912X (Print)

ISSN 2603-302X (Online)

<https://doi.org/10.53230/tgm.1310-912X.2024.0009>

Банкова сметка:

НАУЧНО-ТЕХНИЧЕСКИ СЪЮЗ ПО ТЕКСТИЛ, ОБЛЕКЛО И КОЖИ

ИН по ДДС: BG 121111930

Сметка IBAN: BG43 UNCR 9660 1010 6722 00

РЕДАКЦИОННА КОЛЕГИЯ

доц. д-р инж. Ивелин Рахнев, главен редактор   доц. д-р инж. Мария Спасова, ИП-БАН, технически редактор

проф. д-р инж. Христо Петров, ТУ-София
проф. д-р инж. Андреас Хараламбус, Колеж-Сливен (ТУС)
проф. д-р инж. Снежина Андонова, ЮЗУ-Благоевград
проф. д-р инж. Десислава Грабчева, ХТМУ-София
проф. д-р инж. Радостина Ангелова, ТУ-София
проф. д-р инж. Златина Казлачева, ФТТ-Ямбол
доц. д-р инж. Дарина Желева, ХТМУ-София
доц. д-р инж. Стела Балтова, МВБУ-София

доц. д-р инж. Капка Манасиева, ВСУ-Варна
доц. д-р инж. Татьяна Христова-Поповска, ЮЗУ-Благоевград
доц. д-р инж. Красимир Друмев, ТУ-Габрово
д-р инж. Росица Крюгер, ФеърТрейд, Германия
д-р Незабравка Попова-Недялкова, НБУ-София
д-р Николай Божилов, НХА-София

ЧУЖДЕСТРАНЕН НАУЧЕН КОМИТЕТ

проф. д-р Жан-Ив Дреан - УЮЕ, Мюлуз, Франция
проф. д-р инж. А. Сезай Сарач, ТУ-Истанбул, Турция
проф. д-р инж. Йордан Кьосев, ТУ-Дрезден, Германия
проф. д-р инж. Горан Дембоски, Ун. Св. св. Кирил и Методий, Скопие, С. Македония
доц. д-р инж. ВУ Ти Хонг Кхан, ХУНТ, Ханой, СР Виетнам
проф. д-р инж. Сабер Бен Абдесалем, НИУ - Монастир, Тунис

ИНФОРМАЦИЯ ЗА АВТОРИТЕ

ПРАВИЛА ЗА ДЕПОЗИРАНЕ И ПУБЛИКУВАНЕ НА СТАТИИ

Подаването на докладите трябва да се адресира до редакцията на имейл: textilejournal.editor@fnts.bg
Докладите трябва да са написани на български език от български автори и на английски (работен език за чуждестранните автори).

Споразумение за прехвърляне на авторски права трябва да бъде подписано и върнато на нашата редакция по поща, факс или имейл, колкото е възможно по-скоро, след предварителното приемане на доклада. С подписването на това споразумение авторите гарантират, че целият труд е оригинален и не е бил публикуван, изпращан е само в списанието и че целият текст, данни, фигури и таблици, включени в труда са оригинални и непубликувани преди това или подавани другаде в каквато и да е форма. Процесът на рецензиране започва след получаване на този документ. В случай, че докладът вече е представян, той може да бъде публикуван в нашето списание, само ако не е бил публикуван в общодостъпни материали от конференцията; при такава ситуация трябва да се направи съответното изявление, което се поставя в редакционните бележки в края на статията.

Общи стил и оформление

Обемът на доклада не трябва да надвишава 12 стандартни страници (A4) в една колона (страница от 3600 знака), вкл. таблици и фигури. Форматът е MS Office Word (normal layout). Рецензентите си запазват правото да съкратят статията, ако е необходимо, както и да променят заглавията.

Заглавието на доклада не трябва да надвишава 120 знака.

Пълните имена на авторите, както и пълните наименования на институциите, в които работят - факултети, катедри, университети, институти, компании, град и държава трябва да са ясно посочени. Авторът за кореспонденция и неговият имейл трябва да бъдат също така указани.

Резюмето на доклада е задължително и не трябва да надвишава 250 думи.

Ключовите думи трябва да са в рамките на 4 до 6.

Формулите се номерират в последователен ред (с арабски цифри) и трябва да са споменавани в текста.

Фигурите се вграждат директно в текста в **формат JPG с минимум 300 dpi**. Фигурите трябва да са номерирани, със заглавие и обяснителен текст.

Таблиците също се вграждат в текста, номерират се последователно и се озаглавяват над самата таблица.

Повтарянето на информация трябва да се избягва.

Препратки: всички препратки в текста трябва да се цитират с числова последователност по ред на появяване в текста (изписвани чрез арабски цифри в латински скоби, напр. [1]) и изписани цифри в квадратни скоби според системата Ванкувър.

АНАЛИЗ И СРАВНЕНИЕ НА ДВЕ ПОПУЛЯРНИ СИСТЕМИ ЗА КОНСТРУИРАНЕ: M. MÜLLER & SOHN И ESMOD

Милена Иванова Начева

Нов български университет, департамент „Изкуства и дизайн“, програма „Мода“, 21
ул. „Монтевидео“, 1618, София, България
mnacheva@nbu.bg

Резюме:

Разработването на кройка за даден дизайн обикновено изисква използването на готови базови основи като отправна точка. Много фактори влияят върху това дали едно облекло ще бъде оценено, но най-важните за клиента са комфортът и начинът, по който пасва на тялото. Постигането на качествен краен резултат за по-кратко време до голяма степен зависи от добре конструираната основна кройка (основа), която е базата за разработване на дизайнерските модели. Лошите основи водят до проблеми в по-късните етапи, а тяхното отстраняване причинява загуба на време и повишаване на разходите за разработване на продукта (1). Затова изборът на подходяща система за конструиране е ключов фактор и трябва да отговаря на индивидуалните нужди на бранда. Моят опит като моден дизайнер и конструктор за собствения ми бранд ме изправи пред предизвикателството да създам прецизни базови основи, избирайки най-подходящата система за конструиране. Това предизвикателство ме мотивира да проведа задълбочено изследване на различни системи за конструиране.

Настоящото изследване предоставя подробен анализ и сравнение на две от най-утвърдените такива – M. Müller & Sohn (Müller) и ESMOD. Изборът е основан на техния детайлен подход към пропорциите и формите на тялото и по-високата точност в сравнение с повечето други методи, макар да изискват повече време за конструиране. Тези качества ги правят по-солидна основа за разработване на дизайнерски кройки.

Целта на изследването е да идентифицира предимствата и недостатъците на двата метода, да предложи корекции и да формулира ревизиран метод за конструиране, който е едновременно точен и по-лесен за прилагане. Фокусът на изследването е конструиране на дамски корсаж.

Експерименталната част на проучването включва анализ на принципите на конструиране при двата метода, изработване на базови конструкции в размер 36 според Европейския стандарт, измерване на основните конструктивни линии на основите (бюст, талия, хани и др.) и сравнение на резултатите, оценка на нивото на сложност в процеса на конструиране, ушиване на прототипи и тестването им им върху професионален шивашки манекен, размер 36, съответстващ на използваните стандартни мерки, финален анализ на резултатите и предлагане на корекции и за двете системи.

Ключови думи: Конструиране, основна кройка, моделиер, моден дизайн, M. Müller & Sohn, ESMOD

ANALYSIS AND COMPARISON OF POPULAR PATTERNMAKING SYSTEMS: M. MÜLLER & SOHN AND ESMOD

Milena Nacheva

New Bulgarian University, Department of Arts and Design, Fashion program,
21 Montevideo Str., 1618 Sofia, Bulgaria
mnacheva@nbu.bg

Abstract:

Making a garment cut according to a given design usually requires using ready-made basic blocks as a starting point. It is naive to assume that the design idea alone determines the garment's success among consumers. Many factors influence whether a garment will be appreciated, but the most important for the customer are comfort and the way it fits the body. Achieving a high-quality final result in less time largely depends on a well-constructed basic block. Poorly drafted blocks lead to problems in later stages, and resolving them results in wasted time and increased product development costs (1). Therefore, choosing the right patternmaking system is a key factor, as it must correspond to the individual needs of the brand.

Based on my experience as a fashion designer and patternmaker for my own brand, I was challenged to create precise basic blocks by selecting the most appropriate patternmaking system. This challenge motivated me to conduct an in-depth study of different systems.

This research provides a detailed analysis and comparison of two of the most established systems – M. Müller & Sohn (Müller) and ESMOD. The selection is based on their detailed approach to body proportions and shapes, their ability to handle complex designs, and their higher accuracy compared to most other methods, even though they are more time-consuming to draft. These qualities make them a stronger foundation for developing new patterns.

The aim of this study is to identify the advantages and disadvantages of the two methods, to suggest adjustments, and to propose a revised drafting approach that is both accurate and easier to apply. The research specifically focuses on the development of a woman's basic bodice block.

The experimental part of the study includes the following stages: analysing the drafting principles of both methods; drafting basic blocks in size 36 according to the European standard; measuring the key construction lines of the blocks (bust, waist, hip, etc.) and comparing the results; evaluating the level of drafting complexity; sewing prototypes and testing them on a professional dress form, size 36, corresponding to the same standard measurements; and finally, analysing the outcomes and proposing corrections for both systems.

Keywords: *patternmaking, basic block, patternmaker, fashion design, Müller, ESMOD*

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Плоското конструиране и моделиране (накратко конструиране) често се възприема само като техническа част от производствения процес, макар и да имат ключово участие в креативния процес, генериране на идеята, трансформиране и превръщането ѝ в моден продукт. Конструирането може да се определи като процес на превръщане на дизайнерската идея в двуизмерен чертеж, от който се скроява и сглобява триизмерно облекло (2). Този процес се осъществява, като за моделирането на дизайнерски модели с конкретните за модела пропорции, линии, дизайнерски елементи, се използват така наречените основни конструкции (основи). Те служат за шаблони, от които чрез добавяне на елементи като джобове, яки, чупки, плисета и др. и моделиране на свивки в нови срязвания, промяна на позицията им и добавяне на нови обеми (3) се създават дизайнерски модели.

За всеки бранд, е изключително важно да разполага с база от основни кройки, които да са подчинени на единни антропометрични данни, отговарящи на целевата група.

Добрата основна конструкция е в основата на добрия краен продукт. Освен за финалния резултат, тя е особено важна и за процеса на разработване на продукта и рентабилност. Постигането добър краен резултат с по-малко проби и корекции в кройката, съответно и за по-кратко време, зависи в много голяма степен от това тази основа да е перфектно конструирана. Лошите основни конструкции създават много проблеми в следващите етапи, а разрешаването им води до загуба на време и увеличаване на разходите за разработка на продуктите (1). Колкото по-богат е асортиментът от основни конструкции, толкова по-лесно и икономично е да се създават кройки на нови модели.

Много са факторите, които определят дали дрехата ще се хареса, но най-важното за клиента е комфортът и как тя приляга върху тялото. Дизайнът на изделието е от съществено значение за първичния интерес, но комфортът е

решаващ за неговия успех сред потребителите. Разбира се, изключения не липсват – в някои случаи потребители залагат повече на визията, отколкото на комфорта и практичността. Има обаче и области, в които комфортът на дрехата е от ключово значение и той не може да бъде „жертван“ в името на дизайна, а по-скоро дизайнът е подчинен на предназначението на продукта. Ако в едно моно ревю единственото условие е дрехата да позволи на модела да премине от единия край на модни подиум до другия, то в балетния костюм например, всеки детайл трябва да е подчинен на възможността за свободно движение на танцьора (4). Пример за естетика, подчинена на функционалността са и детските облекла, при които външният вид и особено цветът често има важна роля в идентификацията на децата, но функционалността отново е решаваща. Ученическите униформи също трябва да отговарят на норматив, който се определя от образователната институция (напр. вид и брой облека, цвят), като дизайнът на облеклата служи като идентификация за принадлежност към дадената институция, а конструктивните решения трябва да отговарят на изискванията за комфорт и удобство (5).

Създаването на стандарт за обмерните данни и собствена ръсто-размерна таблица е от съществено значение, както в производствения процес, за намаляването на разходите за производство и логистика на върнатите покупки, така и за преживяването на клиентите.

Всеки бранд или дизайнер работи със собствени стандарти за размери и конструкции, които се спазват при създаването на колекциите им. Личният ми опит като дизайнер и моделиер на собствен бранд ме е сблъсквал с трудностите по създаване на възможно най-добрата основа и изборът с коя система за конструиране (СК) и ръсто-размерна таблица да работя. Това е и причината да започна задълбочено проучване на различните системи за конструиране. Целта ми беше да събера максимално много информация за тях и да избира тези, чиито принципи за конструиране смятам за най-добри, преценявайки на базата на дългогодишния ми практически опит.

Определянето на ръсто-размерен стандарт за собствения ми бранд също наложи задълбочено проучване на стандартите, с които работят брандовете в световен мащаб. За целта направих проучване в най-популярните мултибрандови онлайн магазини и в онлайн магазините на някои от най-популярните световни брандове от различни пазарни нива.

Основните конструкции за облекла могат да бъдат изработени както в стандартни размери от ръсто-размерни таблици, с които брандовете работят, така и в индивидуален размер, ако се работи с конкретен клиент. Въпреки огромния пазар на готови облекла, все още ателиетата за изработка на поръчкови облекла са много популярни. В тях по-често се налага създаването на нови индивидуални конструкции, затова и времето за изработка е от голямо значение.

В изследването правя подробен анализ и съпоставка на две от най-популярните системи за конструиране - "M. Müller & Sohn" (M; немска) и "ESMOD" (E; френска).

Спрях се на тези системи, тъй като те разглеждат подробно пропорциите и формите на тялото, конструкциите са комплексни и, въпреки че са по-сложни за разчертаване от повечето методи, които съм анализираща, това ги прави по-прецизни, пасват по-добре на тялото и са по-добра основа за разработване на нови модели. Целта на изследването е да се установят предимствата и недостатъците на двата метода, и да се дадат предложения за корекции в процеса на конструиране, които да подобрят метода и улеснят моделиерите. В частност, изследвам конструкциите на основа за горна дамска дреха - корсаж.

2. СИСТЕМА ЗА КОНСТРУИРАНЕ „ES-MOD”

Методът е създаден от френският майстор-моделиер Алекси Лавин, който през 1841 г. основава първото Висше училище за модни изкуства и техники - ESMOD (École Supérieure des Arts et techniques de la Mode). Той прави революция в моделиерството, като създава шивашкият манекен и шивашки метър. През

1947 г. публикува своята система за конструиране на френски и английски и от тогава тя става популярна в цял свят. През годините е постоянно осъвременявана, за да отговаря на съвременните пропорции и облекла. Към момента има 21 университета от веригата ESMOD в цял свят, в които студентите се обучават по този метод.

Системата е базирана на създаването на базови кройки, които да служат като основа за създаване на всички облекла в дамския гардероб. Философията на този метод е, че за всеки основен елемент от гардероба се създават базови кройки, които служат за основа, която да бъде увеличена или моделирана за получаване на различни силуети и дизайни (6) (7). Мерките които се използват са предимно измерени или от ръсто-размерна таблица, а изчисленията с формули са предимно за пропорционалното им разпределение. Обект на моите изследвания и специализация са предимно дамските облекла, затова в този раздел разглеждаме само тях. Системата съдържа следните разработки:

- основа за права пола и моделирането ѝ в базови силуети:
  - леко разкроена пола
  - средно разкроена пола
  - пола панталон
- основа на прав панталон със свивки и неговите вариации, постигнати чрез увеличение и моделиране на основата:
  - панталон с умерено свободен силует
  - широк панталон
  - панталон с чупки
- основа на спортен панталон без свивки, подходящ за еластични материи и негова вариация постигната чрез увеличение на основата:
  - умерено свободен спортен панталон
- основа за дамска горна дреха със свивки без прибавки за свобода- корсаж, която може да служи за създаване на плътно прилепнали по тялото облекла и базови увеличения:
  - блуза със свивки
  - риза със свободен силует, частично или изцяло премахнати свивки
  - рокля с умерено свободен силует
  - основа за вталено сако

- основа за яке със свободен силует без свивки

- основа за яке тип „бомбър“

- основа за право палто със свободен силует без свивки

- основа за вталено палто

• основа за горна дреха без свивки – подходяща за облекла от трикотажа и свободни силуети

• основа на ръкав с висок ръкавен овал, наричан „прикачен“ и неговите производни, получени чрез моделиране:

- широк ръкав за риза

- ръкав със свивки/ чупки в ръкавния овал

- прилягащ ръкав със свивка в линията на лакътя

- тесен ръкав „ръкавица“

- буфан ръкав – вариации

- реглан ръкав

- кимоно ръкав с раменен шев

- кимоно ръкав с вграден ромбоиден клин

- ръкав за сако с вграден елипсовиден клин

- ръкав с паднало рамо

- двушевнен ръкав

• ръкав „кимоно“ конструиран от основата за горна дреха като продължение на рамото с вариации на ръкавния овал – подходящ за дрехи със свободен силует и трикотажни изделия

• ръкав за риза с нисък ръкавен овал

• двушевнен ръкав за сака и палта

• ръкав за якета и палта с 1 шев в частта откъм гърба

В системата са показани методи за модификации на основите за по-добра адаптация според типа фигура, когато кройката се създава за клиент, а не според стандартните размери и пропорции. Модификациите на основата са според различния тип стойка на тялото, като основно са разгледани 4 типа:

1) изправена стойка – тя кореспондира със стандартите за правилна фигура и служи за отправна точка при изследването на останалите 3.

2) изнесена напред стойка

3) стойка с привити рамене

4) стойка с привит гръб

Системата предлага и модификации на основите с кимоно ръкав, който се явява продължение на рамото и е част от основата, а не отделен елемент:

• къс кимоно ръкав

• дълъг кимоно ръкав с широка основа

Предимства:

Системата предлага много практичен подход за създаване на разнообразие от основни кройки, като акцентира върху работата с вече създадена добра основа без прибавки за свобода. Принципите на увеличение са много полезни за моделиерите и при добро разбиране дават неограничени възможности за модификации и създаване на множество разновидности на основни кройки с различни прибавки за свобода. Най-голямото предимство на този метод е пестенето на време.

Информацията е синтезирана до степен на познание на основните аспекти в конструирането, без натоварване с много информация, което от своя страна да доведе до объркване. Много кратко и ясно е обяснено за какъв силует и стил служат конструкциите. Предложени са малко на брой класически моделирания на свивки, чрез изместване и превръщане във фианки. Предложени са базови модели яки, ревери и деколтета, без сложни дизайнерски решения, като по този начин моделиерите се научават да разбират основните принципи, а при натрупване на достатъчно опит могат да започнат и сами да създават сложни модели.

Недостатъци:

Предложените модификации за нестандартни фигури са много базови и не покриват широк спектър от проблемите, с които моделиерите могат да се сблъскат при създаване на кройка за индивидуален клиент. Системата е фокусирана предимно върху работата със стандартни размери и затова индивидуалните решения почти липсват. Моделиерът трябва да придобие много опит и да разчита на собствения си добър усет, за да се усъвършенства в модифицирането на основите, тъй като системата не предлага тази информация.

3. СИСТЕМА ЗА КОНСТРУИРАНЕ „M. MÜLLER & SOHN“

Системата е създадена през 1891г. от майстор-моделиерът Михаел Мюлер, който е един от основателите на Германската академия по облекло. Системата е базирана на пропорционални изчисления спрямо мерките на тялото, с които се създават кройки, които прилягат идеално на индивидуалните размери на клиента. Системата е сравнително лесна за научаване и използване. Разраства се много бързо и се превръща в школата Müller & Sohn със седалище в Дюселдорф. Към днешна дата Компанията M. Müller & Sohn продължава да развива и обновява системата, провежда обучения и семинари, публикува много книги и електронно списание за моделиери и дизайнери, което съдържа информация от модната индустрия, модни тенденции, иновации в бранша, както и кройки и шивашки техники. Списанието също предоставя важна информация за модните събития, пазарната ситуация и новини от търговските асоциации (M. Müller & Sohn). Системата предлага много голямо разнообразие от основни кройки за всички видове облекла и фигури (8) (9). Мерките, с които работи могат да бъдат взети от ръсто-размерна таблица, но и могат да бъдат изчислени с пропорционални формули, за които са необходими няколко основни измервания. Някои от помощните размери могат да бъдат измерени, а за други системата препоръчва да бъдат изчислени, тъй като е възможна грешка при липса на опит на моделиера. Системата съдържа следните разработки:

ОСНОВНИ КОНСТРУКЦИИ ЗА ПОЛИ

- основа за права пола с 1 свивка на гърба
- основа за права пола с 2 свивки на гърба
- основа за разкроена пола
- основа за умерено широка конична пола
- основа за конична пола - ½ кръг
- основа за конична пола – цял кръг
- основа за пола с плисета и чупки
- основа за пола на етажи
- основа за пола-панталон (разработена върху основата на умерено широка конична пола)

ОСНОВНИ КОНСТРУКЦИИ ЗА ПАНТАЛОНИ

- основа за прав панталон
- основа за прав панталон за пълна фигура
- основа за джинси
- основа за прав панталон с чупки
- основа за широк панталон с чупки, тип „Марлене“
- основа за тесни бермуди
- основа за шорти
- основа за широки бермуди с чупки

СПЕЦИАЛНИ ПАНТАЛОНИ

- основа за панталон до коляното
- основа за панталон със стремена за трикотажаж
  - основа за клин
  - панталон за бременни с еластична платка (от основа за прав панталон)
  - панталон за бременни с ластик в колана (от основа за прав панталон)
  - панталон „Капри“, конструиран от основа за прав панталон
  - панталон с висока талия, конструиран върху готова основа
  - панталон тип „Чарлстон“, конструиран от основа за прав панталон
  - панталон с чупки, моделиран от основа за прав панталон

Методът предлага насоки правилни пропорции на ширината и дължината на крачолите:

- подходяща ширина спрямо дължината на крачола
- подходяща дължина спрямо ширината на крачола
- подходяща ширина и дължина спрямо височината на обувките

В системата са показани и примери за модификации на основите за поли и панталони по-добро прилягане според типа фигура:

- 1) фигура с ниска талия на гърба
- 2) фигура с плоско седалище и изнесен напред ханш, вариации
- 3) фигура с изпъкнало седалище, вариации
- 4) фигура с изпъкнал корем
- 5) асиметрична фигура, вариации

ОСНОВНИ КОНСТРУКЦИИ ЗА БЛУЗИ И РОКЛИ

- основа за тясна рокля със свивки за слаба фигура (с прибавки за свобода за изделие с ръкав)
- основа за тясна рокля със свивки за пълна фигура (с прибавки за свобода за изделие с ръкав)
- основа за свободна рокля без свивки в талията и нейни вариации:
  - с намалена раменна свивка в предната част и премахнатата раменна свивка в гърба
  - с премахнати раменни свивки
- основа на блуза със свивки
- основа на блуза без свивки (подходяща за изделия от трикотажа или свободни изделия за фигура с умерен и малък бюст)

ОСНОВНИ КОНСТРУКЦИИ НА РЪКАВИ НА БЛУЗИ И РОКЛИ

- основа на едношевен прикачен ръкав със свивка (с разгръщане при разчертаването) и вариации:
  - моделиране на свивката през лакътя
  - вариации на ръкавния овал
- основа на едношевен прикачен ръкав със свивка (разгърната)
  - основа на тесен ръкав (с разгръщане)
  - основа на едношевен ръкав за пълна фигура (с разгръщане) и нейна вариация:
    - двушевна основа
  - двушевен ръкав с шев през горната страна на ръката, моделирана от основа по избор – служи за последващо моделиране на реглан и кимоно ръкави
    - „буфан“ ръкав + вариации
    - ръкав с чупки в ръкавния овал
    - основа за ръкав нисък ръкавен овал за ризи и трикотажни изделия
      - основа за къс ръкав
      - реглан ръкав, вариации
      - кимоно ръкав без клин, вариации
      - ръкав с паднало рамо, вариации
      - кимоно ръкав с клин, вариации
    - ръкав „прилеп“ и вариации:
      - къс
      - с чупки в рамото

- средна дължина
- дълъг с широка основа, конструиран с помощта на ръкав с шев през горната страна на ръката, вариации
  - дълъг с „реглан“ срязване конструиран с помощта на ръкав с шев през горната страна на ръката, вариации

СПЕЦИАЛНИ ОСНОВНИ КОНСТРУКЦИИ ЗА РАМЕННИ ИЗДЕЛИЯ – това са с минимални прибавки за свобода, които прилягат перфектно по тялото и служат за основа за създаване на много вталени облекла, бюстиета и корсети

- вталена основа на корсаж от 5 части с прибавки за свобода, позволяващи прикачване на ръкав
  - основа на двушевен ръкав за вталена основа на корсаж от 5 части
  - основа „Дирндъл“ (Dirndl) с минимални прибавки за свобода

В системата Müller също са показани методи за модификации на основите за по-добра адаптация според типа фигура. Тук се откриват предложени както за модификации още при разчертаването на основните конструкции, така и за промени по вече съществуващи кройки. Системата предлага решения за много голям брой проблеми, които моделиерите срещат при работата с индивидуални клиенти:

- 1) фигура с голям бюст, изправена стойка и плоско седалище:
  - корекция при разчертаване
  - корекция на вече съществуваща кройка
- 2) стойка с привит гръб – корекция на кройка
- 3) снижена линия на талията в предна част – корекция на кройка
- 4) снижена линия на талията в гърба – корекция на кройка
- 5) фигура с голям ханш – корекция на кройка
- 6) основа за фигура с изпъкнал корем - разчертаване
- 7) фигура с прави рамена – корекция на кройка
- 8) фигура с ниски рамена

9) фигура с асиметрични рамена

ОСНОВИ ЗА САКА

- основа за вталено сако
- основа за вталено сако със странична фианка
- свободно сако без свивки
- едношевев ръкав за сако (с разгръщане) и негови вариации:
  - вариации на ръкавен овал
  - ръкав с шев през горната страна на ръката (за конструиране на реглан и кимоно ръкави)
- основа за двушевев ръкав за сако
- основа за едношевев ръкав за сако (разгърнатата)
  - модификации на съществуващи основи:
    - намаляване или елиминирание на презраменни свивки
    - промяна на дълбочината на ръкавната извивка и увеличаване на прибавките за свобода от умерено свободен до прав силует
    - свободно вталено сако (от основа за вталено сако) с моделирана във фианка свивка на гърба, увеличена ръкавна извивка и намалена предна презраменна свивка
    - право сако без свивки в талията, елиминирана презраменна свивка на гърба и намалена презраменна свивка на предна част (от основа за вталено сако)
  - основа за елек
  - моделиране

ОСНОВИ ЗА ВРЪХНИ ОБЛЕКЛА

- основа за вталено палто
- основа за вталено палто със странична фианка
- право палто без свивки в талията
  - корекция на линията на гърба
  - разкрояване, вариации
- основа за перелина
- основа за късо пончо
- основа за дълго пончо

Предимства:

Системата предлага голямо разнообразие от разработки, които могат да послужат на

моделиерите, ако предпочитаният от тях подход е да конструират отделни основи за всеки тип облекло и силуети. Предоставям много информация за характеристиките на тялото и как те се отнасят към конструкциите, как конструкциите да се модифицират за по-добро прилягане към фигурата или по-голям комфорт. Системата дава и множество примери с моделиране на дизайнерски изделия, които биха били от голяма полза за начинаещи моделиери при търсене на идеи за конструктивно сложни изделия. Почти няма основен силует или класическо моделиране, което да не е разработено в системата. Пропорционалните формули, които системата предлага за изчисление на помощните размери, чрез използване на основните, са много полезни, когато се създава конструкция за индивидуален клиент и не могат да се ползват стандартни размери от ръсто-размерна таблица.

Недостатъци:

Голямото разнообразие от основни конструкции може да е обръкващо за начинаещите моделиери и не на всяка цена е необходимо. Много от основите са доста идентични за конструиране и разликите са предимно в прибавките за свобода. В този случай много от тях могат да не бъдат отделно изучавани, а да се акцентира върху доброто разбиране на прилагането на прибавките за свобода. По-практично е да се обяснят разликите в отделните елементи за различните изделия и така бързо да могат да се прилагат в съществуващи конструкции. От опита ми като моделиер мога да добавя, че обучавайки се по тази система, дълго време смятах, че правилният подход при създаване на ново изделие винаги е първо да създам основа за него и след това да пристъпя към моделиране, което е ненужна загуба на време. След натрупване на значителен опит самостоятелно стигнах до извода, че имайки една добра основа на корсаж, от нея могат да се създадат основи всички останали раменни изделия, включително якета и палта. Много по-важно е акцентирание върху разбиране на основните конструктивни елементи и как те се отнасят към тялото. По този начин много по-

бързо и лесно не само основните кройки, но и вече съществуващи дизайни могат да бъдат адаптирани към индивидуални размери или да се правят промени в силуетите.

В изследването по-долу доказвам, че формулите за изчисление на размерите дават много добри резултати, когато фигурата е със стандартни пропорции. Когато обаче пропорциите се разминават със стандартите личната преценка на моделиера е от голяма важност. Вероятността за несъответствие е много голяма, когато моделиерът няма опит.

4. РАЗЧЕРТАВАНЕ НА ОСНОВНА КОНСТРУКЦИЯ НА КОРСАЖ ПО ДВЕТЕ СИСТЕМИ С МИНИМАЛНИ ПРИБАВКИ ЗА СВОБОДА

В това изследване работя с размер за 36 по френски и немски стандарт и използвам размери от ръсто-размерната таблица (фиг. 1) от системата на ESMOD (6). Таблицата е базирана на резултатите от мащабна кампанията за измерване на европейското население през 2003-2004 г. на френския институт по текстил и облекло (10). Шивашкият манекен, върху който са експериментирани прототипите е модел 50497 на компанията Siegel & Stockman, разработен през 2006 г. на базата на същото проучване и отговаря напълно на ръсто-размерната таблица (11).

За корсажът по СК "Müller" съм използвала адаптирана от мен ръсто-размерна таблица (таблица 1), в която съм допълнила липсващите необходими размери, като някои съм измерила, други съм изчислила с формулите и съм използвала референтни стойности от ръсто-размерната таблица от учебника за конструиране по системата Müller (8) и електронната версия на ръсто-размерна таблица разработена от френската компания DP Studio (12). В таблицата са описани пълните наименования на мерките, както и техните абревиатури, които използвам в по-нататъшното изследване.

Изследването се осъществява в следните етапи:

- Разчертаване на основа по двата метода в 36 р-р по европейски стандарт;

- Измерване на получени размери във важни позиции на готовите конструкции - (обиколка гърди, талия, ханш и др.) и съпоставяне на приликите и разликите;

- Анализ на принципите на конструиране на двата метода;

- Определяне на степента на трудност на разчертаването;

- Ушиване на прототип от двете кройки и изпробване на експериментите върху шивашки манекен в 36 р-р по европейски стандарт, отговарящ на размерите, с които са разработени конструкциите;

- Анализ на резултата от вече изпробваните в материал конструкции;

4.1 НЕОБХОДИМИ ИЗМЕРВАНИЯ ЗА СЪЗДАВАНЕ НА КОНСТРУКЦИИ ПО ДВАТА МЕТОДА

В СК "Müller" размерите условно са разделени на 3 групи (8):

1) основни - Ръст, Обиколка на гърдите (Ог), Обиколка на талията (От), Обиколка на ханша (Ох)

2) помощни - Височина на плещите (В пл), Дължина на гърба (Д гръб), Дължина до ханша (Д х), Височина на бюста I и II (Вб I, Вб II), Дължина на предна част I и II (Дпр.ч I, Дпр.ч II), Ширина на гърба (Шгр)

3) специални - Дължина на рамото (Драмо), Обиколка на бицепса (Обиц)

Методът на „ESMOD“ изисква мерките да са изцяло измерени или взети от ръсто-размерна таблица, докато в „Müller“ има формули за изчисление на помощните размери, ако не разполагаме с тях. В таблица 2 са описани всички необходими размери за конструирането на двете основи и формулите за изчисление.

Някои от размерите са общи за двата метода, а част от изчисленията с формула размери за СК "Müller" могат да бъдат измерени или взети от ръсто-размерна таблица.

В таблица 3 съм посочила разликите при измерване и изчисление на следните размери необходими за конструиране по СК "Müller":

TABLEAU DE MESURES - MANNEQUIN Prêt-à-porter
EUROPE
(Français - Anglais)

MESURES / MEASUREMENTS		évolutions de taille / evolutions of size	TAILLES / SIZES				
			36	38	40	42	44
1	Longueur Taille Dos - Back Waist Length	0.5	40,5	41	41,5	42	42,5
2	Longueur Taille Devant - Front Waist Length	0.5	36,5	37	37,5	38	38,5
3	Tour de poitrine - Bust measurement	4	84	88	92	96	100
4	Hauteur de poitrine - Bust length	0.5	21,5	22	22,5	23	23,5
5	1/2 écart de poitrine - 1/2 apex point value	0.25	9	9,25	9,5	9,75	10
6	Tour de taille - Waist measurement	4	64	68	72	76	80
7	Tour des petites hanches - Small hip measurement	4	81	85	89	93	97
8	Tour de grandes hanches - Full hip measurement	4	90	94	98	102	106
9	1/2 tour d'encolure - 1/2 Neckline measurement	0.5	17,5	18	18,5	19	19,5
10	1/2 Carrure dos - 1/2 Cross-Back measurement	0.25	17,25	17,5	17,75	18	18,25
11	1/2 Carrure devant - 1/2 Cross-Front measurement	0.25	16,25	16,5	16,75	17	17,25
12	Longueur d'épaule - Shoulder Length	0.4	11,6	12	12,4	12,8	13,2
13	Tour d'emmanchure - Armhole Circumference	1	38,5	39,5	40,5	41,5	42,5
14	Hauteur dessous de bras - Waist to underarm length	0.25	21,25	21,5	21,75	22	22,25
15	Longueur de bras - Arm Length	0	60	60	60	60	60
16	Grosueur de bras - Arm Circumference	1	25	26	27	28	29
17	Hauteur coude - Elbow length	0	35	35	35	35	35
18	Tour de poignet - Wrist Circumference	0.25	15,75	16	16,25	16,5	16,75
19	Hauteur taille-hanches - Waist to hip length	0	22	22	22	22	22
20	Hauteur de montant - Riser measurement	0.5	26	26,5	27	27,5	28
21	Enfourchure - Crotch measurement	2	58	60	62	64	66
22	Hauteur taille au genou - Waist to knee	1	57	58	59	60	61
23	Hauteur taille à terre - Waist to floor	1	105	105	106	106	107
24	Hauteur taille côté à terre - Side to floor	1	105,5	105,5	106,5	106,5	107,5

Фигура 1. Ръсто-размерна таблица ESMOD (6)

Таблица 3

Мярка	Измерена (И)	Изчислена (Ф) Дг от таблица / Дг от формула
Дг	40,5 см.	42 см.
В г II	26,5 см.	27 см.
Д пр. Част II	44 см.	44 см. /46 см.
Дх	62,5 см.	61,4 см. / 59,9 см
Р г	9 см.	8,9 см.

Таблица 1 - Адаптирана ръсто-размерна таблица - Милена Начева

Ръсторазмерна таблица								
Мерки		Града- ция	Размери					
			34 XXS	36 XS	38 S	40 M	42 L	44 XL
1	Р Ръст		168	168	168	168	168	168
2	Ог Обиколка на гърдите	4	80	84	88	92	96	100
3	От Обиколка на талията	4	60	64	68	72	76	80
4	Ох Обиколка на ханша	4	86	90	94	98	102	106
5	Окорем (8 см. под талия) Обиколка на корема	4	77	81	85	89	93	97
6	Впл Височина на плещите	0.4	19	19.4	19.8	20.2	20.6	21
7	Дгр Дължина на гърба	0.5	40	40.5	41	41.5	42	42.5
8	Вг II (рамо-бюст) Височина на гърдите II	0.5	26	26.5	27	27.5	28	28.5
9	Дпр.част II (рамо-талиа) Дължина на предната част II	0.75	42.5	43.25	44	44.75	45.5	46.25
10	ДГстр. (талиа-подмишница) Дълж. на страничен шев горна ч.	0.25	21	21.25	21.5	21.75	22	22.25
11	Дх Дължина до ханша	0.5	62	62.5	63	63.5	64	64.5
12	Шпр.ч 1/2 (през бюста) Ширина на предна част	1	16	17	18	19	20	21
13	Ш пр.ч 2 1/2 (надбюст) Ширина на предна част над бюста	0.25	16	16.25	16.5	16.75	17	17.25
14	Шгр 1/2 Ширина на гърба	0.25	17	17.25	17.5	17.75	18	18.25
15	Разст. Бюст 1/2 Разстояние между бюста	0.25	8.75	9	9.25	9.5	9.75	10
16	Овр.изв 1/2 Обиколка на вратната извивка	0.5	17	17.5	18	18.5	19	19.5
17	Швр.изв 1/2 Ширина на вратната извивка	0.2	6	6.2	6.4	6.6	6.8	7
18	Драмо Дължина на рамото	0.4	11.2		12	12.4	12.8	13.2
19	Оръкавна изв. Обиколка на ръкавната извивка	1	37.5	38.5	39.5	40.5	41.5	42.5
20	Дръка Дължина на ръката	0.3	59.4	59.7	60	60.3	60.6	60.9
21	О бицепс Обиколка на бицепса	1	24	25	26	27	28	29
22	О китка Обиколка на китката	0.25	15.5	15.75	16	16.25	16.5	16.75
23	Д лакът Дължина до лакътя	0.3	34.4	34.7	35	35.3	35.6	35.9
24	Вх (Галия-ханши) Височина на ханша	0	22	22	22	22	22	22
25	Дълб (талиа-чатал) Дълбочина	0.5	25.5	26	26.5	27	27.5	28
26	Д чатал Дължина на чатала	2	56	58	60	62	64	66
27	Д коляно (талиа-коляно) Дължина до коляното	1	56	57	58	59	60	61
28	Д стр (панталон) Дължина на страничен шев	1	104	105	105	106	106	107

Таблица 2. Излизишък – това е стойността над 100. При Ог 115 см. излишъкът е 15 см.;
2Псв – прибавка за свобода

Размер	Абревиатура	СК	Формула
Основни			
Ръст	Р	М/Е	
Обиколка на гърдите	Ог	М/Е	
Обиколка на талията	Ог	М/Е	
Обиколка на ханша	Ох	М/Е	
Помощни			
Височина на плешите	Впл	М	За Ог 80-116 см: $1/10 \text{ Ог} + 11$ За Ог над 117 см: $1/10 \text{ Ог} + 10,5$
Дължина на гърба	Дгр	М/Е	$1/4 \text{ Р} (М)$
Дължина до ханша	Дх	М	$\text{Впл} + \text{Дгр}$
Височина на ханша	Вх	Е	
Ширина на вратната извивка	Швр.изв.	М	$1/10 \cdot 1/2 \text{ Ог} + 2$
Обиколка на вратната извивка	Овр.изв	Е	
Височина на гърдите I – 7 шиен прешлен-бюст	Вг I	М	
Височина на гърдите II – рамо-бюст	Вг II	М	$\text{Вг I} - \text{Швр.изв}$ или За Ог 80-96 см. = $1/4 \text{ Ог} + 6$ 97-116 см. = $1/4 \text{ Ог} + 5$ Над 116 см. = $1/4 \text{ Ог} + 4$
Височина на гърдите – ключица-бюст	Вг	Е	
Дължина на предната част I – 7 шиен прешлен-талия	Дпр.ч I	М	
Дължина на предната част II – рамо-талия	Дпр.ч II	М	$\text{Дпр.ч I} - \text{Швр.изв}$ или За Ог 80-92 см. = $\text{Дгр} + 3,5-4$ 93-116 см. = $\text{Дгр} + 4,5-5 + 1/10 \text{ Изл}^1$ 116-128 см. = $\text{Дгр} + 5,5 + 1/10 \text{ Изл}$ Над 128 см. = $\text{Дгр} + 6 + 1/10 \text{ Изл}$
Дължина на предната част – ключица-талия	Дпр.ч	Е	
Ширина на гърба	Шгр	М/Е	$1/8 \text{ Ог} + 5,5$
Ширина на предна част – през бюста	Шпр.ч	М	За Ог 80-100 = $1/4 \text{ Ог} - 4$ До 116 = $1/4 \text{ Ог} - 5$ Над 117 = $1/4 \text{ Ог} - 6$
Ширина на предна част – над бюста	Шпр.ч	Е	
1/2 Разстояние между гърдите	Рг	М/Е	$1/10 \text{ Ог} + 0,5$
Ширина на подмишечен участък	Шпму	М	За Ог 80-100 = $1/8 \text{ Ог} - 1,5$ До 116 = $1/8 \text{ Ог} - 0,5$ Над 117 = $1/8 \text{ Ог} + 0,5$
Специални			
Дължина на рамо	Драмо	М/Е	
Дължина на рамо - гръб	Драмо гр	М	$\text{Драмо пр.ч} + \text{Псв}^2 \text{ На Шгр} + 0-0,5$
Дължина на ръката	Дръка	М/Е	
Обиколка на бицепса	Обиц	М/Е	
Обиколка на лакътя	Олак	М/Е	
Обиколка на китката	Окитка	М/Е	

Аз съм избрала да използвам измерени, тъй като изчисленията се разнават минимално с мерките на шивашкия манекен, върху който ще бъдат проверявани експерименталните конструкции. С изключение на дължината на гърба, където има разминаване от 1,5 см., изчисленията са с много близки стойности до измерените, може да се направи извод, че формулите дават сравнително точен резултат и могат да бъдат използвани за изчисляване на помощните размери, когато конструктор-моделерът не разполага с измерени такива. Дължината на гърба е много важна за конструкцията мярка и затова, за да бъде направена качествена конструкция, е задължително да бъде правилно измерена от тялото. В противен случай гърбът на дрехата ще е или твърде къс или ще провисва неестетично.

Това ще повлияе негативно на цялостния баланс на конструкцията.

В таблица 4 са изведени всички необходими размери за разчертаване на основа на дамски корсаж в р-р 36 за двете СК. Някои от размерите са общи за двете системи, а други се различават по изчисление или позиция върху тялото. Височина гърди и дължина на предна част например във френската система се измерват в центъра на тялото от ключицата, а при немската от центъра на рамото. В ESMOD има допълнителна конструктивна линия на корема, която липсва при Müller, а позицията на линиите на ширина на предна част и гръб се разминават във височината на тялото и имат различно значение и отношение към фигурата за двете системи.

Таблица 4

Необходими размери и Псв за конструиране на основа за горна дреха 36 размер					
MÜLLER (немска)		ОБЩИ		ESMOD (френска)	
		И	Р - 168 см.		
		И	Ог - 84 см.		
		И	От - 64 см.		
		И	Ох - 90 см.		
		И	Дгр - 40,5 см.		
		И	Шгр - 17,25 см.		
		И/Ф	Рб - 9 см.		
		И	Драмо - 11,6 см.		
И/Ф	Вг II - 26,5 см.			И	Вг - 21,5 см.
И/Ф	Дпр.ч. II - 44 см.			И	Дпр.ч. - 36,5 см.
И	Дх - 62,5 см.			И	Вх - 22 см.
				И	В корем - 9 см.
				И	Овр.изв. - 17,5 см.
Ф	Швр.изв. - 6,2 см.			Ф	Швр.изв.пр - 6,3 см.
Ф	Шпму - 9,3 см. (0,6)			Ф	Швр.изв.гр - 6,8 см.
Ф	Шпр.ч - 17 см. (1,25)			И	Шпр.ч - 16,25 см.
Ф	В плещи - 19,4 см.			Ф	Дстр. - 21,25 см.

4.2. СЪПОСТАВЯНЕ НА ПОЛУЧЕНИТЕ ОСНОВНИ РАЗМЕРИ СЛЕД РАЗЧЕРТАВАНЕ НА ОСНОВИТЕ

След разчертаването на двете основи съм направила предварителен анализ на конструкциите, като съм съпоставила височините (дължините), съотношението на предна част към гръб за всяка от системите и поотделно предните части и гръбовете. Направила съм измерване на всички основни дължини и ширини, както и някои допълнителни измервания, за да ги съпоставя с размерите на шивашкия манекен и да анализирам получените резултати. Не всички от размерите, които сравнявам съответстват на тези, които са необходими за конструирането. Някои от тях съм добавила, тъй като смятам, че са важни за конструкцията и крайния вид на дрехата. Това са размери, които не могат предварително да се измерят от тялото и да бъдат точно пренесени в конструкцията, а се получават

в процеса на конструиране. Такива мерки са:

- височините на ръкавните извивки,
- дълбочини на вратните извивки

От тях зависят наклоните на рамената и балансът на позицията на раменния шев.

- страничният шев от талия до подмишница е размер, който участва в конструирането по СК ESMOD, но в СК Müller се получава в процеса на конструиране.

В измерванията съм включила 2 размера за дължина на предна част – от ключицата до талията и от рамото до талията. Първият вариант е мярката, която се ползва в СК ESMOD, а вторият в СК Müller, съответно съм направила проверка дали тези, които се получават при конструирането са съответстващи на измерените. Във фиг. 2 са съпоставени височините на двете конструкции, като съм спуснала успоредни хоризонтални от всички основни точки. Засичайки ги върху линията може да се видят и измерят разминаванията или съвпаденията.

Фигура 2.

- Височината на ханша е константна величина. Там разминаване не може да се получи, затова и вертикалите през ханша и талията се засичат в една точка.

- При линията на бюста има разминаване от около 1 см., като тази на конструкцията по СК Müller е по-високата; коя от двете позиции е правилна ще се анализира след ушиване на мострите.

- Линията под мишницата или най-ниската точка на ръкавната извивка е с минимално разминаване от по-малко от милиметър, така че може да се приеме, че такова няма и позициите съвпадат напълно.

- Височината на ръкавната извивка на предните части или външният край на раменния шев отново съвпада напълно, а при гърба има минимално разминаване от около 0,1 см., което също може да се приеме за съвпадение. За момента може да се предположи, че ръкавните извивки ще са подобни, но за тях ще се направи допълнителна проверка, като се измери ширината на подмишъчния участък и се сравнят кривите на двете ръкавни извивки при събрани предна част и гръб.

- Височината на началните точки на раменния шев на предна част и гръб е една и съща за всяка от конструкциите, но тези по СК Müller са с 0,6 см. по-високи. Имайки предвид, че крайната точка при двете конструкции е еднаква, то може да се направи извод, че наклонът на рамото при конструкцията по СК Müller ще е малко по-голям. Това е един от недостатъците на тази конструкция, който съм установила в практиката си и този наклон често се нуждае от корекция.

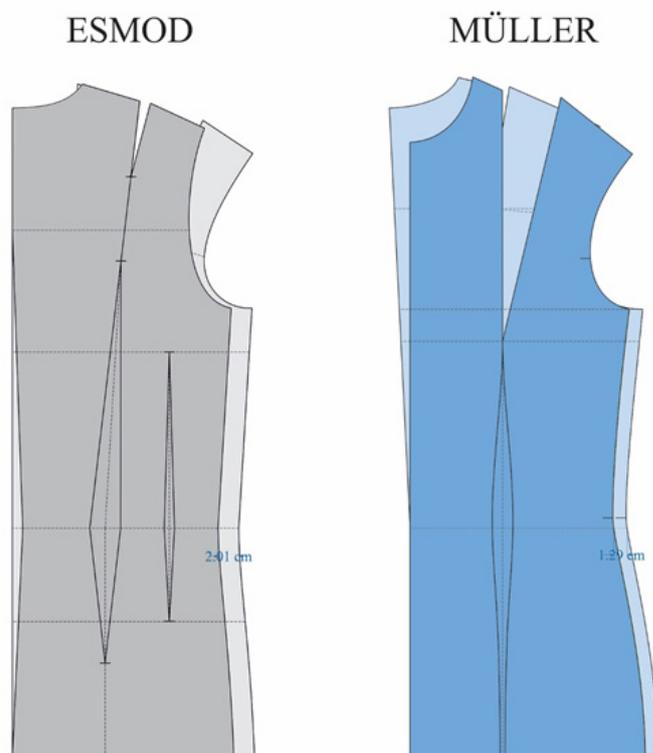
- Дълбочината на вратната извивка на гърба съвпада напълно, защото, както при височината на ханша, така и дължината на гърба е константна величина и, без значение от посоката на разчертаване, ако не е допусната грешка, тези височини не могат да се получат различни.

- Дълбочината на вратната извивка на предната част на конструкцията по СК Müller е по-малка и най-ниската ѝ тока е с 0,7 см. по-висока от тази на конструкцията по СК ES-

MOD. Коя е по-правилна също ще се прецени на ушитите мостри.

До тук разликите, които се забелязват са в наклона на рамото и дълбочината на вратните извивки и височината на бюста.

В следващата фиг. 3 съм наложила предна част и гръб на двете конструкции, като точката, в която ги събирам е пресечната на средните линии на гръб и предна част с линията на ханша. Правя това за да анализирам позицията на страничните шевове и в какво съотношение са ширините на предна част и гръб.

Фигура 3.

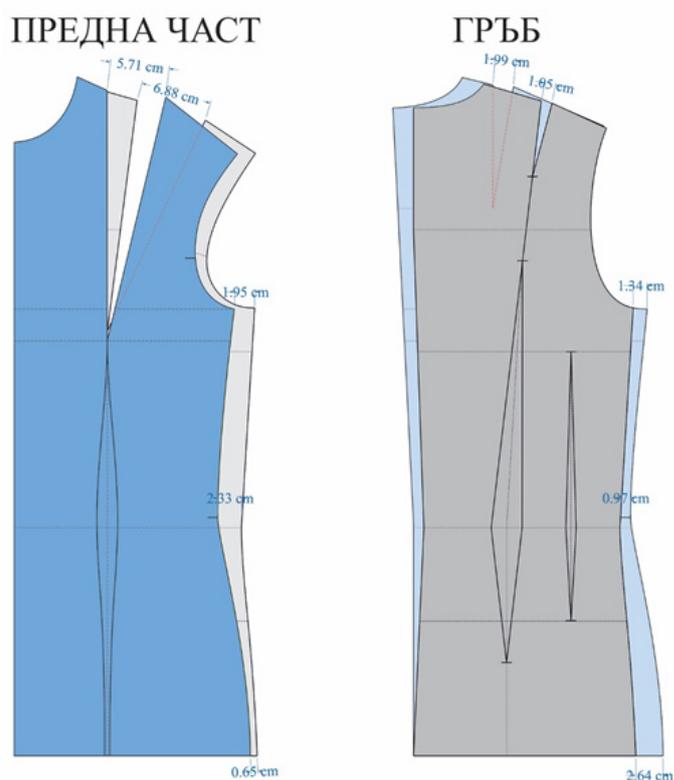
При конструкцията по СК ESMOD гърбът е по-тесен, а страничните шевове са успоредни с разминаване 2 см. Такова трябва да бъде то, според изискване по системата за контрола на конструкцията.

При СК Müller този баланс е противоположен и тук по-широкият детайл е този на гърба. Страничните шевове отново са успоредни, разминаването е 1,3 см. При ушитите мостри трябва да е видимо, че страничният шев на

френската основа ще е по-изтеглен към гърба от този при немската. Отново по-добрият вариант ще се определи при сравняване на прототипите.

Във фиг. 4 са наложени една върху друга двете предни части и двата гърба. Тук се вижда ясно разликата в линията на гърба, която беше отбелязана в предварителния анализ на разликите в принципите за конструиране. При конструкцията по СК ESMOD гърбът е почти вертикален, като има много леко вталяване от 1 см. при талията, а началната точка на гърба при 7 шиен прешлен лежи в една вертикала с най-изпъкналата точка на ханша. Този на конструкцията по СК Müller е с по-голям наклон и началната точка на гърба е по-изнесена от ханша. Отново ще се направи анализ след ушиването на мострите, но опитът ми с двете системи ми е показал, че при вариантът на Müller гърбът приляга по-добре при по-свободни изделия. При много тясна конструкция това не се забелязва много и няма особено голямо значение, кой от двата варианта ще се използва. При по-свободни конструкции обаче при СК ESMOD започват да се забелязват проблеми, като недостиг на дължина или стърчене на средния шев и се налагат корекции, които в крайна сметка променят шева до близък до вида на този по СК Müller.

Във формата на страничните шевове също има забележима разлика. В СК Müller вталяването в страничния шев е доста по-голямо, отколкото при СК ESMOD, заради това и извивките са различни. В СК ESMOD се разчита на по-голяма свивка на предната част и допълнителна малка, за да се измести вталяването от страничния шев. При СК Müller свивката в предната част е по-малка, а втора няма, което налага и по-голямо вталяване в страничните шевове. Отново опитът ми показва, че прекалено голямата извивка в страничния шев не подхожда на всяка фигура и доста често се налага корекция. Вталяването чрез свивки дава по-добра линия на конструкцията, но понякога те са в тежест

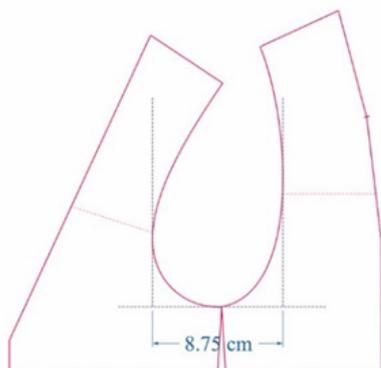

Фигура 4.

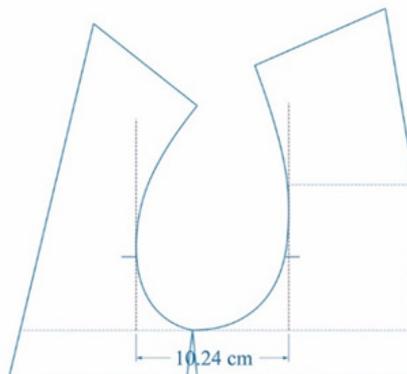
на дизайна.

Във фиг. 5 се вижда сравнението на двете ръкавни извивки. Направила съм измерване на Шпму, което показва колко точно е видимата разлика в ширините на извивките. По-голямата Шпму на конструкцията по СК Müller предполага по-заоблен вид на извивката на ушита дреха, а тази на конструкцията по СК ESMOD – по-овална. Направила съм два варианта на налагане на двете извивки една върху друга. При вар. 1 са наложени в позицията в която са разчертани, без да са измествани от правата нишка и така се вижда тази разлика от около 1,5 см в ширините. При събрани обаче странични шевове (вар. 2) разликата става още по-голяма и така става ясно, че разликата е дори по-голяма, когато дрехата е ушита.

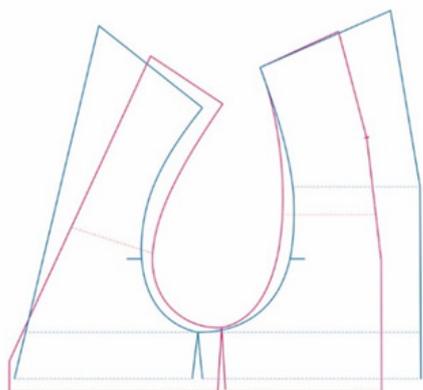
ESMOD

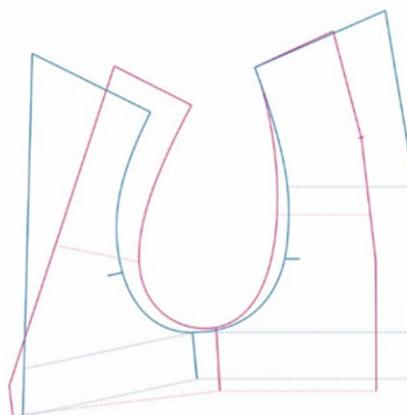
MÜLLER

Вар. 1

Вар. 2

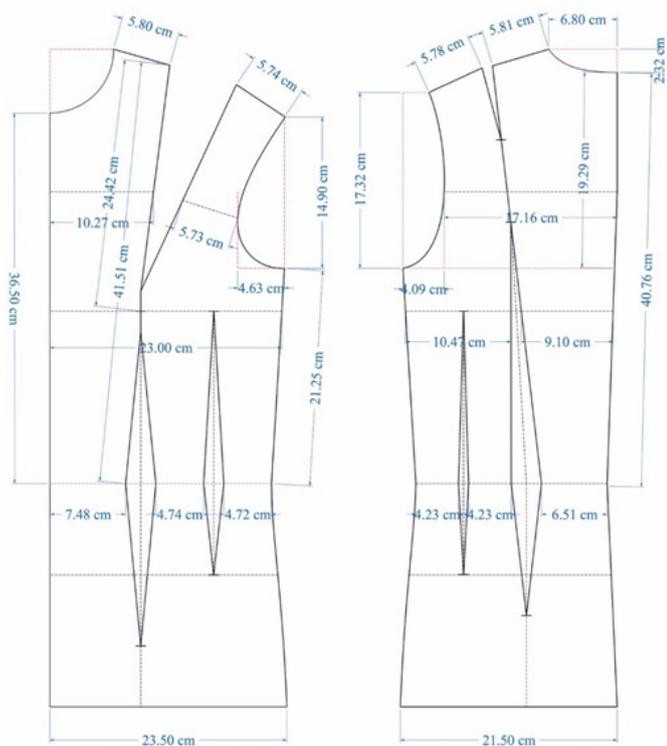

Фигура 5.

Във фиг. 6 са показани всички измервания на основните и допълнителни размери, които съм направила на готовите конструкции. Тук вече могат да се видят приликите и разликите в конкретни цифри и, ако са необходими корекции, техните стойности ще могат да бъдат точно изчислени и да се предвидят още в етапа на конструиране. Всички измервания са подробно

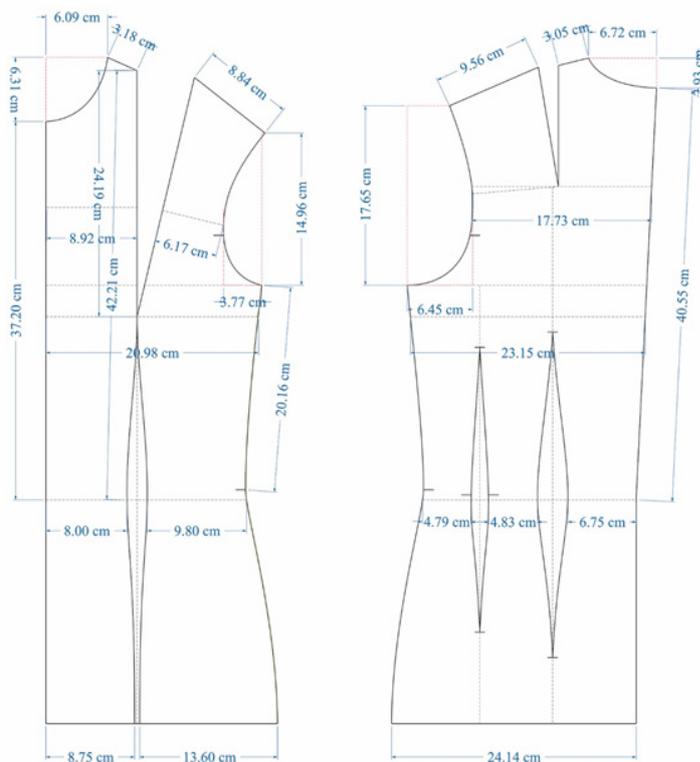
описани в сантиметри във фиг. 7, както и съответстващите им стойности измерени от манекена. Направено е съпоставяне между двете конструкции и разминаванията помежду им и мерките на манекена. Някои от измерванията, няма как да се направят на манекена, затова и те липсват в таблицата.

ESMOD

Фигура 6.

MÜLLER

Фигура 7.

В таблица 5 е направена съпоставка между размерите от манекена, измерените съответстващи позиции на разчертаните конструкции по двете системи и извеждане на стойностите на отклонение, както от тези от таблицата, така и между двата чертежа.

4.3 СЪПОСТАВЯНЕ НА УШИТИТЕ КОРСАЖИ И ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА КОРЕКЦИИ

4.3.1 КОРСАЖ MÜLLER

На снимките от фиг. 8 виждаме прототип на корсаж в оригинален вид, скроен и ушит по основната кройка от системата Müller. Забелязва се, че корсажът не приляга добре върху торса и има доста проблеми, които трябва да бъдат коригирани.

Предна част:

- 1) много висока вратна извивка - в

центъра трябва да слезе с около 1 см.

- 2) линията на бюста е по-висока от тази на торса

- 3) талията не приляга плътно по тялото – това разминаване се забелязва още при измерването на кройките, описано в таблица 1 (+2,2 см. за 1/2 от обиколката на талията)

- 4) линията на ханша също се качва леко нагоре, забелязва се най-вече към страничните шевове

- 5) излишък в ръкавната извивка

Гръб:

- 1) гръбът видимо се качва нагоре, средният шев не приляга по гръба и образува голям обем, подобен на гърбица;

- 2) наклонът на рамената е прекалено голям и това е причината за цялостното повдигане на корсажа и разминаването на линиите на бюста, талията и ханша;

- 3) забелязва се и голяма свобода в ханша,

**Таблица 5. 1.В.рък.изв – височина на ръкавната извивка;
2.Дълб.вр.изв. – Дълбочина на вратната извивка**

Размери от готовите конструкции по СК "Müller и" СК „ESMOD”										
	Манекен	Müller				ESMOD				Разлика между СК
	Общо	Общо	Предна ч.	Гръб	Разлика с манекен	Общо	Предна ч.	Гръб	Разлика с манекен	
Основни дължини										
Дгр	40.5	40.5			-	40.5			-	-
Дпр.ч – център-талия	36.5	37.2			0.7	36.5			-	0.7
Дпр.ч – рамо-талия	43	42.5			0.5	41.5			1.5	1
Вб	25.5	24.2			1.3	24.4			1.1	0.2
Впл	19.5	19.4				19.3				0.1
Основни ширини										
½ Об	42	44.2	21	23.2	2.2	43.6	23	20.6	1.6	0.6
½ От	32	34.2	17.8	16.4	2.2	32	17	15	0	2.2
½ Ох	45	46.5	22.4	24.1	1.5	45	23.5	21.5	0	1.5
½ Шпр.ч – над бюст	16.25	15			1.25	16			0.25	1
½ Шгр	17.25	17.7			0.45	17.2			-	0.5
Драмо	11.6	12	12	12,6	0,4/1	11.6			-	0,4/1
Допълнителни										
Шму	8.5	10.22				8.7				
Дстр	20.5	20.1			0.4	21.3			0.8	1*
В.рък.изв ¹	-		14.9	17.3			15	17.7		0.1/0.4
½ Швр.изв	-		6.1	6.7			6.3	6.8		0.2/0.1
Дълб.вр.изв ²	-		6.3	2.9			6.6	2.3		0.3/0.6

отново разминаването е открито при измерването на кройките и описано в таблица 1 (+1,5 см. за ½ от обиколката на ханша);

Профил:

- 1) излишъкът в ръкавната извивка е още по-видим;
- 2) ръкавната извивка е изместена напред;
- 3) раменният шев е изнесен с около 2 см. към предната част, спрямо линията на рамото на манекена;
- 4) страничният шев е изнесен към предната част с 2,5 см при ръкавната извивка и 2

см. в линиите на талия и ханш;

Изводи от първичен анализ:

- 1) наклонът на рамото е прекалено голям и предизвиква придърпване на целия корсаж нагоре, заради което се разминават линиите на бюста, талията и ханша, най-видимо към страничните шевове;
- 2) няма недостиг на дължина в предна част и гръб, а само нарушаване на баланса от рамото;
- 3) пропорционално гръбът е цялостно по-широк от предната част и затова страничният

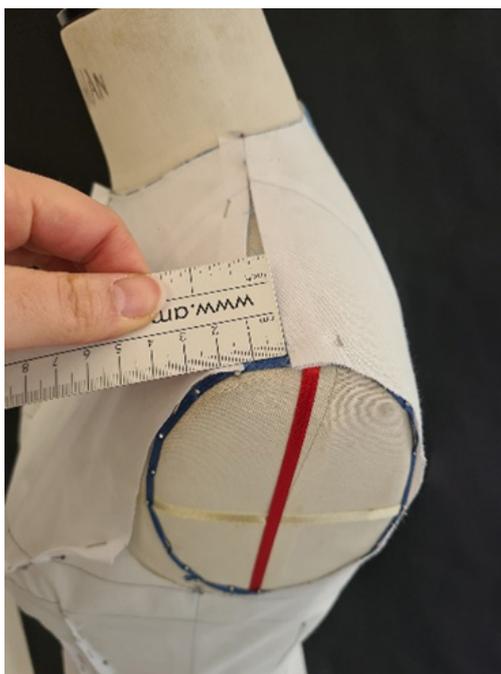

Фигура 8.

шев е визуално изместен към предната част; това също е предварително установено при изследване на кройките (фиг. 78); изместването на шева не влияе на прилягането на дрехата върху тялото, проблемът е само естетически – от тази гледна точка аз бих предпочела да се направи корекция и да се измести назад;

Корекции:

- 1) промяна на наклона на рамото:
  - гръб- при вратна извивка – без промяна, при ръкавна извивка 0,5 см. изместване надолу;
  - предна част – при вратна извивка – без промяна, при ръкавна извивка – 2 см. нагоре;

Фигура 9.

Фигура 10.

Фигура 11.

Фиг. 9 показва недостиг от 1,5 см. във височината на ръкавната извивка. Предложените по-горе промени ще помогнат за компенсирането му, както и за правилно позициониране на линията на рамото спрямо фигурата. При коригиране на наклона на рамото, вратната извивка заема правилна позиция, линията на бюст, талия и ханш също се изравняват с тези на торса. В страничния шев линията на бюста остава повдигната с 1 см., като това продължава и в гърба.

2) изчистване на излишъка в ръкавната извивка на предна част с отнемане на 2 см. от дължината (фиг. 10);

3) корекция на формата на ръкавната извивка, като се запълни недостигът в предната част и леко се задълбае в гърба;

4) намаляване на обиколката на талията – тъй като талията приляга добре на гърба, корекцията в обиколката направя само в предната част (фиг. 11):

- добавена една малка свивка с ширина 1,4 см., с височина достигаща до 1,5 см. под линията на бюста и дълбочина, колкото малката свивка на гърба (13 см.)

- увеличаване на свивката под бюста с 0,4

см.

забележка: имам предположение, че вталяването в гърба е прекалено голямо, тъй като общият сбор на свивките след корекциите е 3,8 см. в предна част и 4,7 см. в гърба;

5) намаляване на обиколката на ханша с като се отнема по 0,7 см. от страничните шевове (фиг. 11);

6) корекция на свивките на гърба за по-добро прилягане към тялото и намаляване на балона, който се образува над талията- това не е генерална грешка в конструкцията, тъй като за различни модели свивката подлежи на моделиране и формата ѝ се финализира при готова кройка на дизайнерски модел; по-скоро проблемът е във височината на свивките:

- малката може да бъде повдигната до линията на бюста (с 3 см.);

- голямата може да бъде повдигната поне до линията на плещите (4,5-6 см.);

7) намаляване на обема (във височина) на гърба в линията на ширина на гърба (среда на плещите) с 3 мм. ;

8) лека корекция в линията на талията на гърба, като с 0,4 см. се повдига малката свивка и 0,2 см. - голямата свивка; в центъра на гърба

остава непроменена;

9) изместване на страничният шев към гърба с (фиг. 12) :

- 2,5 см. при ръкавната извивка;
- 2 см. в линията на талията;
- 2 см. в линията на ханша;

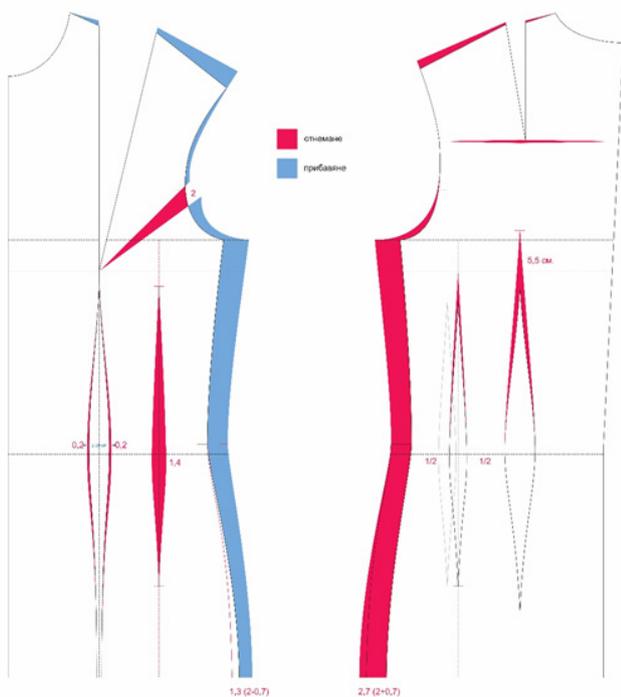
10) при изместването на страничния шев, малката свивка на гърба остава много близо

до страничния шев; за да се запази балансът в позициите, е желателно тя да се измести, така че да се намира по средата между страничния шев и лявото рамо на голямата свивка;

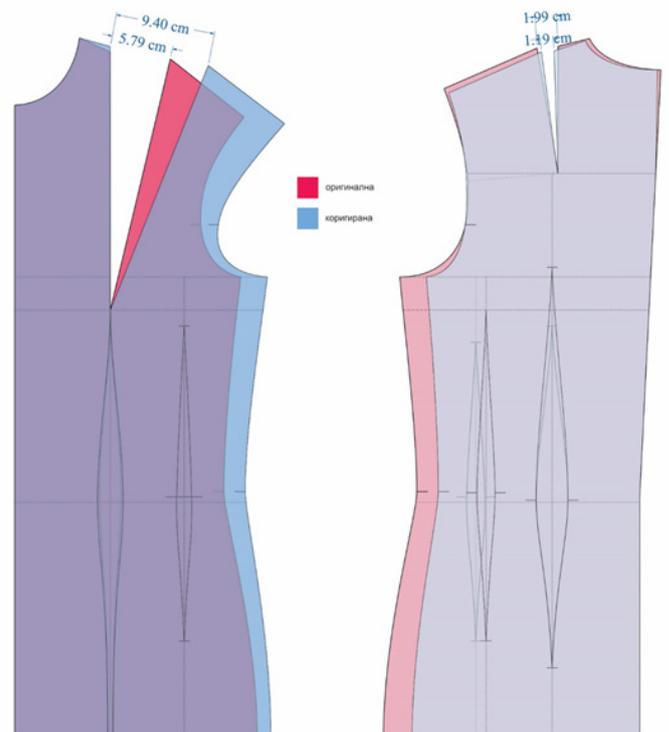
Фиг. 13 показва всички описани корекции, нанесени върху оригиналната конструкция.

Фигура 12.

Фигура 13.

Фигура 14.

На фиг. 14 е показано съпоставяне между оригиналната и коригираната конструкция. Така ясно се забелязват разликите между двете кройки. Ако приемем, че изместването на страничния шев е само с естетическа цел, то най-сериозната разлика е в големината на раменната свивка на предна част. Първоначалният ѝ размер е 5,8 см., а след корекциите нараства до 9,4 см. Раменната свивка на гърба също е с променена ширина, като в този случай е намаляла от 2 см. на 1,2 см.

4.3.2. КОРСАЖ ESMOD

На снимките от фиг. 15 виждаме корсажът сниман в лице профил и гръб.

На пръв поглед корсажът приляга почти перфектно. Малки недостатъци се забелязват при по-внимателно разглеждане на прототипа:

Предна част:

1) вратната извивка е по-дълбока от тази на манекена, но това не може да се разглежда като генерален проблем, тъй като на манекенът е отбелязана извивката плътно по врата; при носене такава дреха би била много неудобна; за да се спазят абсолютно точно мерките на

манекена, в центъра може да се повдигне с 0,5 см.; в случаят ще пропусна тази корекция, тъй като не я намирам за необходима;

2) лек излишък на дължина в ръкавната извивка;

Гръб:

1) вратната извивка е повдигната с около 0,3-0,4 см. от тази на манекена;

Профил:

1) ръкавната извивка е изместена напред;
2) линията на талията в страничния шев е с около 0,5 м по-ниска от тази на торса, но прототипът все пак приляга перфектно; може да се направи малка корекция, която ще подобри прилягането в гърба;

Изводи от първичен анализ:

1) цялостният вид на корсажът е много добър и прилягането е почти перфектно;

2) недостатъците са минимални и лесни за коригиране;

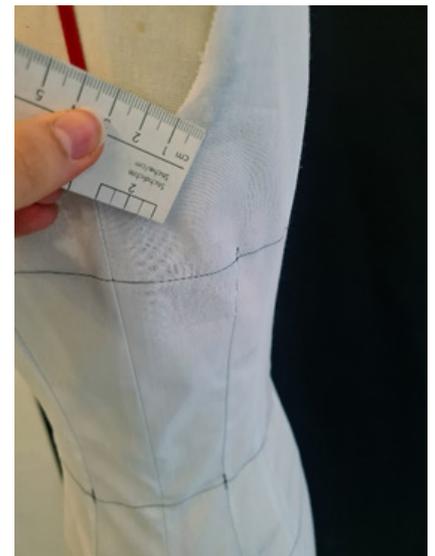
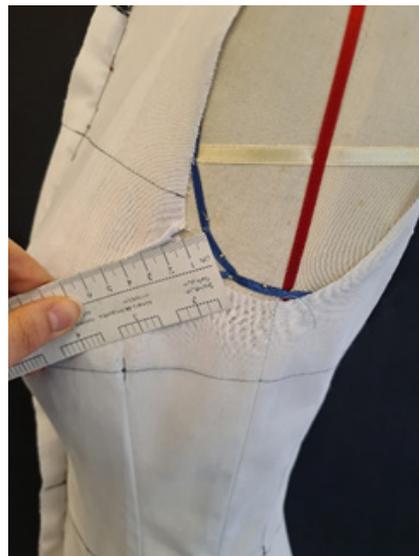
3) най-големият проблем е във формата на ръкавната извивка и тук, както и в системата „Müller“, инструкциите за изчертаването ѝ не са

Фигура 15.

Фигура 16.

Фигура 17.

достатъчно добри;

Корекции:

1) корекция на вратната извивка:

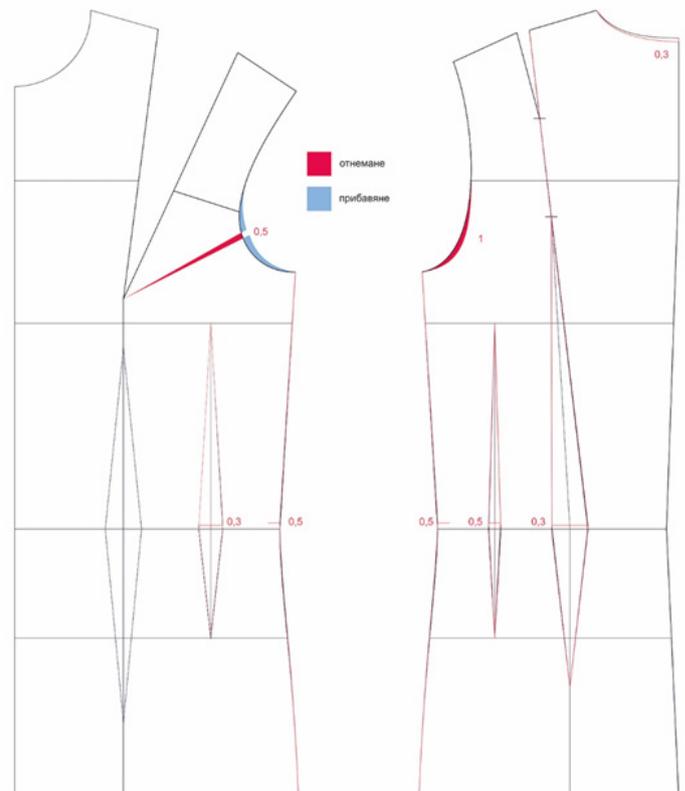
- предна част - повдигане с 0,5 см.;
- гръб – удълбочаване с 0.3 мм.

2) изчистване на излишъка на ръкавната извивка на предна част с отнемане на 0.5 см. от дължината (фиг. 16) – тази корекция също е спорна, тъй като до голяма степен необходимостта ѝ е по индивидуална преценка на моделиера; и така корсажът изглежда много добре; ако се изчисти ще приляга по-добре, но някои потребители биха усетили дискомфорт при изделие с толкова прибрана ръкавна извивка;

3) корекция на формата на ръкавната извивка, като се запълни недостигът в предната част и леко се задълбае в гръба (фиг. 17);

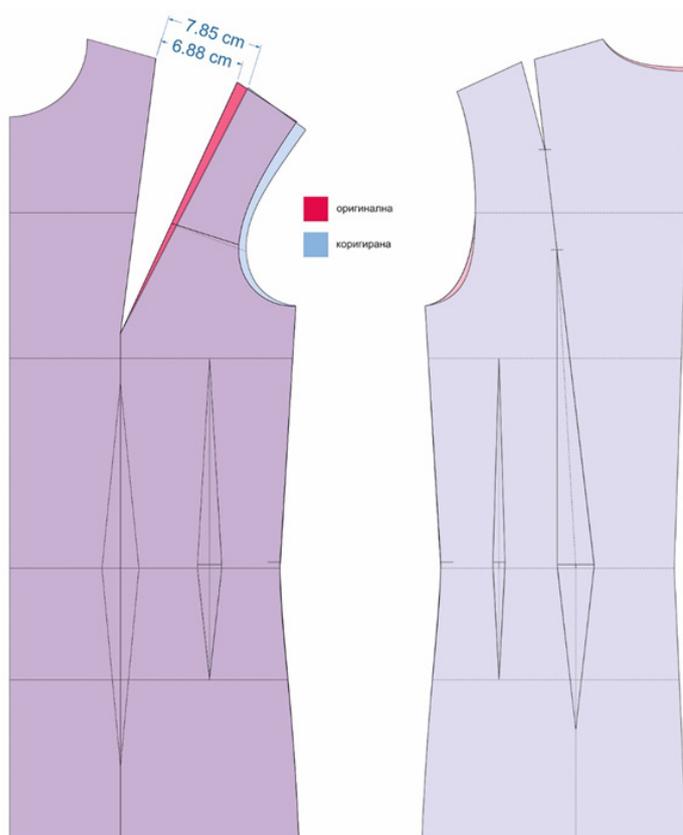
4) лека корекция в линията на талията:

- позицията на малка свивка на предна част се повдига с 0,3 см.
- позицията на линията в страничния шев се повдига с 0,5 см.
- позицията на малката свивка на гръба се повдига с 0,5 см.
- позицията на голямата свивка на гръба се повдига с 0,3 см.

Фигура 18.

Фиг. 18 показва всички описани корекции, нанесени върху оригиналната конструкция.

Фигура 19.

На фиг. 19 е показано съпоставяне между оригиналната и коригираната конструкция. Тук видимата разлика е в наклона на ръкавната извивка и големината на раменната свивка на предна част. Първоначалният ѝ размер е 6,9 см., а след корекциите нараства до 7,9 см. Останалите разлики са почти незабележими.

4.4. ИЗВОДИ

4.4.1. КОРСАЖ MÜLLER

Въпреки че при разчертаване на основната конструкция не са предвидени прибавки за свобода за От. и Ох., при разчертаването се включва такава, като не е особено разбираемо как, особено ако си начинаещ моделиер и не си анализирал достатъчно системата. Наклонът на рамото е най-големият проблем в конструкцията, тъй като разваля цялостната геометрия на изделието. В системата е заложено пропорционално гърбът да е по-широк от предната част и това измества страничният шев

напред. Това е само визуален проблем, но от естетична гледна точка, би било по-добре, ако той съвпадне със средната линия на профила на тялото. Формата на ръкавната извивка, създадена спрямо упътванията в системата, не е много добра и трябва моделиерът да има опит и да познава проблемите на системата, за да я построи по правилен начин.

4.4.2. КОРСАЖ ESMOD

При съпоставяне на прототипите е силно изразено предимството на системата ESMOD. Проблемите с конструкцията са минимални, като единственият, който отчитам като по-сериозен е във формата на ръкавната извивка. Разчертаването е много по-лесно за начинаещи моделиери, тъй като има много фиксирани правила, а не се разчита на сложни формули и изчисления, както и индивидуалната преценка на моделиера. Възможностите за грешка са сведени до минимум.

5. РАЗРАБОТКА НА АДАПТИРАН МЕТОД ЗА РАЗЧЕРТАВАНЕ НА ОСНОВА ЗА КОРСАЖ БАЗИРАНА НА ПРЕДИМСТВАТА НА ДВЕТЕ СИСТЕМИ

Тази разработка за разчертаване на основа, в голяма степен е базирана на метода на конструиране на системата ESMOD, но заимства елементи от системата Müller, така че не претендирам да е авторска, а по-скоро адаптирана версия.

Необходимостта от създаване на такава се появи отново в резултат на личния опит в областта на конструирането и постоянния стремеж за подобряване и перфекциониране на основните конструкции, използвани в собствения бранд.

Още в период на обучението си открих, че системата Müller има много недостатъци и, за да се създаде перфектна основа, е необходимо да се направят твърде много корекции, които са непосилни за начинаещи моделиери, които все още не могат да възприемат съотношението на двуизмерния чертеж към триизмерната човешка фигура. След продължително изследване и изпробване на различни системи попаднах

на тази на ESMOD. Бях силно впечатлена, не само от конструкцията на корсаж, но и тази на дамските панталони, в последствие и от мъжките конструкции. Все пак няколко са причините, които провокираха създаването на алтернативна конструкция:

1) Конструкцията е на ESMOD в оригиналния ѝ вид е почти съвършена, когато се разработват прилягащи по тялото, тесни модели, но, когато към нея се добавят прибавки за свобода за по-свободни силуети, започват да се появяват някои проблеми, които налагат корекции.

2) В преподавателската си практика се налага да се съобразя с наложените стандарти на преподаване и, за да не се получи объркване сред студентите, разработих вариация на конструкцията на Müller, използвайки същите обмерни данни и сходна последователност на построяване, но запазвайки пропорционалните принципи предлагани от системата ESMOD. Тази вариация дава доста задоволителен резултат, с изключение на наклона на рамената. Там отново се налага да се направи лека корекция след построяването на основата. Все пак, след тази корекция, основата се оказва доста успешна и аз активно я прилагам в дизайнерската си практика.

3) Финалната разработка, която направих цели да елиминира и проблемът в конструкцията, който се появява в наклона на раменете

Взаимствания от двете системи:

Müller:

- **Линия на гърба** – в системата ESMOD началната точка (7 шиен прешлен) и връхната точка на ханша са в една вертикала, а в талията има вталяване от 1 см. При Müller вталяването е 2 см. и линията продължава вертикално към ханша. Така при увеличаване на основа, средният шев запазва хубава линия; при системата ESMOD шевът започва да стърчи; дори и при голяма извивка в гръбнака или изпъкнало седалище, според мен е по-добре разликата да бъде балансирана в свивките, а не в линията на средния шев;

- **Свивката под бюста** – в системата ESMOD тя свършва над ханша, докато тук е

продължена до подгъва; освен по-хубава линия, това е и необходимост, когато конструкцията е пригодена за фигура с голям бюст;

- **Височина на бюста**, измерена вертикално от рамото – измерването по диагонал от ключицата е сложно дори за мен и има риск от неточност;

ESMOD:

- **Баланс на ширините** – изследването в предходните точки доказва, че принципът, който системата използва дава много добър резултат, а именно талия и ханш на предната част да са с 2 см. по-големи от тези на гърба, а бюстът с 3-3,5 см.

- **Построяване на вратна извивка**, презраменни свивки и наклон на ръкавните извивки;

- **Дължина на предна част през средната линия на тялото**

- **Позиция на свивките** – голямата свивка на гърба е предложена в 2 варианта, като този на ESMOD е много подходящ за увеличени основи за сака и палта, а на Müller – за кройки с базов дизайн или моделиране на нови вариации;

- **Линия на корема** – конструкцията може да се направи и без нея, не е особено ясно как да се измери и се използва готов размер от таблица, но все пак тя помага за определяне на дълбочината на малките свивки;

Какво НЕ е запазено от двете системи:

M – Müller

E – ESMOD

Ширина на подмишъчен участък и линия на плещите (M) – тази мярка усложнява излишно разчертаването и по-скоро може да се използва като референция за проверка. По-важно е начинаещите конструктор моделиери за разбират как точно ширината и дълбочината на ръкавната извивка се отнасят към баланса на изделието, кога и как да ги променят.

Дължина на предна част измерена от рамото (M) – дължината на предна част, измерена през центъра на тялото (от ключица до талия) дава много добър резултат при конструирането на

вратната извивка и наклона на рамото, затова и тази мярка е изключена от разчертаването; тя обаче е много важна и в моята разработка препоръчвам също да се измерва, за да се прави проверка на получената в конструкцията дължина; тя е необходима и когато конструкцията се модифицира за индивидуална фигура;

Методът за изчисление и разпределение на размера на свивките (М) – много объркващ за начинаещи моделиери и неясен краен резултат; балансът на разпределението също не е добър;

Извивка на страничните шевове (М) – прекалено подчертава ханша и е неподходяща за повечето фигури; винаги е по-добре вталяванията да са по-балансиран;

Височина на бюста, измерена по диагонал от ключицата (Е) – възможността от грешка при

измерването е много голяма;

Линия на среден шев на гърба (Е) – подходяща е само за тесни основи; при добавяне на прибавки за свобода, шевът започва да стърчи;

Основните конструктивни линии са отбелязани с латински букви:

В – линия на бюста

Т – линия на талията

Н – линия на ханша

W – линия на ширини – предна част и гръб

Р – линия на презраменен шев (през върха на бюста)

К – линия на корем

С – средна линия на предна част

Таблица 6 .НЕОБХОДИМИ РАЗМЕРИ ЗА ПОСТРОЯВАНЕ

Размер	Абревиатура	Формула
Ръст	Р	
Обиколка на гърдите	Ог	
Обиколка на талията	От	
Обиколка на ханша	Ох	
Дължина на гърба	Дгр	
Височина на ханша	Вх	
Височина на корема	Вк	
Обиколка на вратната извивка	Овр.изв	
Ширина на вратната извивка на предна част	Швр.изв. пр.ч	$1/3 \cdot 1/2 \text{ Овр.изв} + 0,5 \text{ см.}$
Дълбочина на вратната извивка на предна част	Двр.изв. пр.ч	$1/3 \cdot 1/2 \text{ Овр.изв} + 0,5 \text{ см.}$
Ширина на вратната извивка на гърба	Швр.изв. гр	$1/3 \times 1/2 \text{ Овр.изв} + 1/6 \text{ от получения резултат}$
Височина на гърдите	Вг	
Дължина на предната част (център от ключица до талия)	Дпр.ч	
Дължина на предната част II (от рамо до талия)	Дпр.ч II	
Дължина на предната част – ключица-талиа	Дпр.ч	
Ширина на гърба	Шгр	
Ширина на предна част (над бюста)	Шпр.ч	
½ Разстояние между гърдите	Рг	
Дължина на рамо	Драмо	
Дължина на страничния шев (от ръкавна изв. до талия)	Дстр.ш	$\frac{\text{Дпр.ч} + \text{Дгр}}{4} + 2 \text{ см.}$

ПОСТРОЯВАНЕ

1. Постройте вертикала от лявата страна на чертожната площ (лист).
2. В горният ѝ край отбележете т. 1
3. $1-2 \downarrow = \text{Дизд}$ (дължина на изделието)
4. $1-T \downarrow = \text{Дгр}$ (дължина на гърба)
5. $T-H \downarrow = \text{Вх}$ (височина на ханша)
6. $T-K \downarrow = \text{Вк}$ (височина корем)
7. Постройте хоризонтали през т. 1, 2, Т, К и Н
8. $T-3 = 2-5 = 2 \text{ см.}$ – свързваме т. 3 и 5 с права линия
9. $5-C = \frac{1}{2} \text{ Ох} + 10 \text{ см.}$ разстояние м/у пр. ч. и гръб
10. Постройте вертикала през т. С – средна линия на предна част
11. T^1 е пресечна на линията на талията и средна линия на предна част
12. $T-6 \uparrow = \text{Дпр.ч}$

Построяване на вратна извивка на предна част:

13. $6-7 \rightarrow = \text{Швр.изв.пр.ч} = \frac{1}{3} \cdot \frac{1}{2} \text{ Овр.изв} + 0,5 \text{ см.}$
14. $7-8 \uparrow = \text{Двр.изв.пр.ч} = 6-7 + 1 \text{ см.}$ Разчертайте вратната извивка.
15. $8-9 \downarrow = \frac{1}{2} 6-7$ - постройте помощна хоризонтала през т. 9
16. $8-10 = \text{Драмо}$ – засечете от т. 8 до помощната хоризонтала.
17. $T^1-11 = \text{Рб}$ (разстояние бюст). Постройте вертикала през т. 11 – линия на презраменен шев
18. Т. 12 е пресечна на линията на презраменен шев и рамото.
19. $12-P \downarrow = \text{Вг}$ (височина на гърдите); т. Р е върхът на бюста. Постройте хоризонтала през т. Р – това е линията на бюста. Т. В е пресечна с вертикалата от т. 1.
20. Т. W се намира по средата на 1-В. Постройте хоризонтала през т. W – това е линията на ширини на предна част и гръб. Свържете т. W с т. 3.
 $1-3-5$ е средната линия на гърба.

Построяване на вратна извивка на гърба:

21. $1-13 \rightarrow = \frac{1}{3} \times \frac{1}{2} \text{ Овр.изв} + \frac{1}{6}$ от получения резултат
22. $13-14 \uparrow = \frac{1}{3}$ от 1-13. Разчертайте вратната извивка на гърба.

23. $W-15 \leftarrow = \text{Шгр}$ (ширина на гърба)
24. $W1-151 \rightarrow = \text{Шпр.ч}$ (ширина на предна част)
25. $15-16 \uparrow = 1-13 + 3 \text{ см.}$ Постройте помощна хоризонтала през т. 16
26. $14-17 = \text{Драмо} + 1 \text{ см.}$ ширина на раменна свивка – засечете от т. 14 върху помощната хоризонтала.

Построяване на страничен шев:

27. V^1 е пресечна на средната линия на предна част и линията на бюста
28. V^2 е пресечна на линията на бюста и средната линия на гърба.
29. $B^1-18 = \frac{1}{4} \text{ Ог} + 2 \text{ см.}$
30. $V^2-19 = \frac{1}{4} \text{ Ог}$
31. $C-20 \rightarrow = \frac{1}{4} \text{ Ох} + 1 \text{ см.}$ Постройте вертикала $\uparrow$ до линията на талията – т. 22
32. $5-21 \leftarrow = \frac{1}{4} \text{ Ох} - 1 \text{ см.}$ Постройте вертикала $\uparrow$ до линията на талията – т. 23
33. T^1 е пресечна на линията на талията и средна линия на предна част

Изчисляване на свивки на талията и разпределение:

Измерете $T^1-22 + 23-3$. От получената стойност извадете $\frac{1}{2}$ От. Разликата (14 см.) е общата стойност на свивките на предна част и гръб и вталяването в страничния шев.

Разпределят се по следния начин:

Таблица 7. Разпределение на свивки

Странични шевове		2,5 см.
Гръб	Свивка 1	3 см.
	Свивка 2	1 см.
Предна част	Свивка 1	3 см.
	Свивка 2	2 см.
	Общо	14 см.

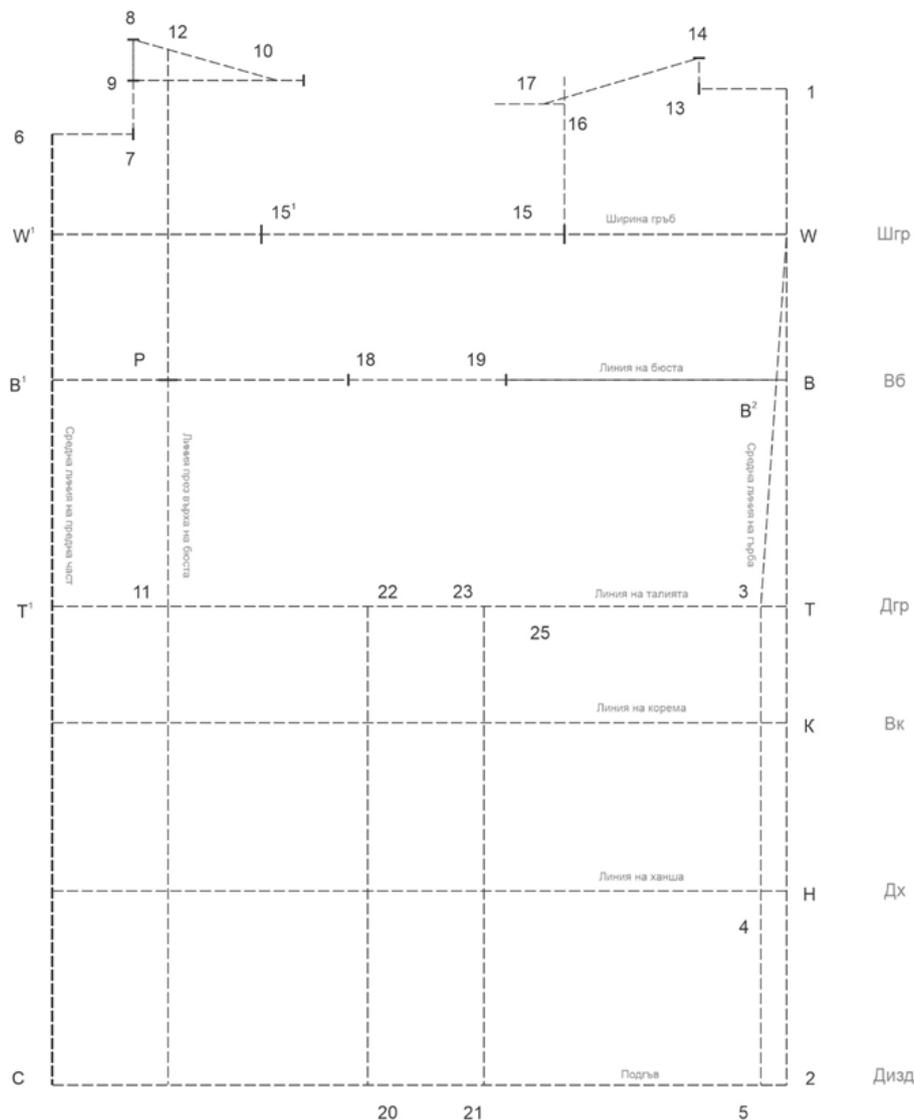
34. $\leftarrow 22-24 = 23-25 \rightarrow =$ вталяване за страничен шев – 2,5 см.

Странични шевове:

35. $24-18^1 \uparrow = 25-19^1 \uparrow =$

$$\text{Дстр.ш} = \frac{\text{Дпр.ч} + \text{Дгр}}{4} + 2 \text{ см.}$$

КОНСТРУКТИВНА МРЕЖА

Фигура 20

36. Разчертайте помощна линия, като минавате през т. **18** и **19**. Оформете страничните шевове с плавни криви както е показано в чертежа. Внимавайте да не правите прекалено голяма извивката над талията, а извивката от талията към ханша трябва да е с много плавен преход.

37. Около т. **11** разпределете стойността на свивка **1** за предна част – 3 см. Височината на свивката е 2 см. ↓ под върха на бюста – т. **P¹**

38. Дълбочина на предна свивка: **11-26** ↓ = 16 см. (6 см. над ханша). Около т. **26** разпределете 1 см. ширина на свивка и продължете вертикално до подгъва. Свържете рамената на свивката.

39. **3-27** ← = 8 см. (за р-р. 36, 8,5 за р-р. 38 и т.н.) Повдигнете с 0,5 см. и разпределете стойността на свивка **1** около точката (3 см.). Дълбочината на свивката е 13 см. (9 см. над ханша) – т. **28**

40. Центъра на малката свивка на предна част се намира по средата между голямата свивка и т. **24**. Повдигнете с 0,5 см. и разпределете стойността ѝ (2 см.). Височината ѝ стига до линията на бюста, а дълбочината до линията на корема.

41. Центъра на малката свивка на гръба се намира по средата между голямата свивка и т. **25**. Повдигнете с 0,5 см. и разпределете стойността ѝ (1 см.). Височината ѝ стига до линията на бюста,

а дълбочината до линията на корема.

Раменна свивка гръб:

42. Отбележете ширината на свивката по средата на рамото – 1 см.

43. Свържете с права линия дясното ѝ рамо с т. 27

44. Отбележете дълбочината на свивката = 7 см. ↓ – т. 29

45. Откопирайте, затворете свивката и разчертайте наново рамото с права линия.

46. Т. 30 е пресечна на линия W

47. Т. 31 е пресечна на линия B

48. 30-33 ↓ = $\frac{1}{4}$ 30-31. Разчертайте рамената на голямата свивка.

49. Вариант 2 за голяма свивка на гръба: от т. 25 продължете вертикално нагоре.

***Вар. 1** е подходяща линия за облекла с презраменно срязване, сака и палта. Придава по-елегантен вид на изделието.

***Вар. 2** е базов вариант, който може да се използва за моделиране на свивката или за облекла със запазена свивка на гръба.

Раменна свивка предна част:

50. Т. 34 се намира по средата на 8-10 – среда на рамото.

51. Т. P² се намира на 2 см. ↑ от т. P. Свържете 34 и P².

52. Откопирайте 10-34-P² и остатъка от ширина на предна част (в синьо) и завъртете от т. P² (без да я измествате) така, че 34-35 ≈ = $\frac{1}{12}$ Og = 7 см. (в розово) (* или $\frac{1}{10}$ Og, ако желаете по-затворена ръкавна извивка).

Ръкавни извивки:

53. **Предна част:** свържете 15² и 18¹ с помощна линия. По средата ѝ постройте перпендикуляр 1 см. Оформете ръкавната извивка, като образувате прав ъгъл в т. 10¹ и 18¹ и започнете разчертаването с 1 см. права линия, която преминава в плавна крива. Кривата трябва да минава през т. 15² и помощния перпендикуляр. Допустимо е разминаване от 1-2 мм.

54. **Гръб:** свържете 15 и 19¹ с помощна линия. По средата ѝ постройте перпендикуляр 1,5 см. Оформете ръкавната извивка, като образувате прав ъгъл в т. 17 и 18¹ и започнете разчертаването с 1 см. права линия, която преминава в плавна крива. Кривата трябва да минава през т. 15 и помощния перпендикуляр. Допустимо е

разминаване от 1-2 мм.

55. Направете проверка на формата на ръкавните и вратни извивки по показания във фиг. 93 начин:

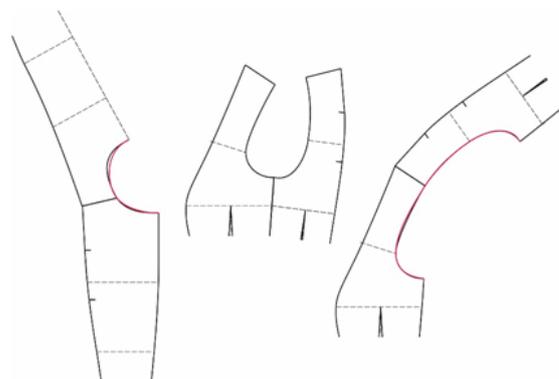
56. Откопирайте основата в 4 части и оформете плавни криви на презраменните срязвания (фиг. 94). Направете тест на основата от плътен памучен плат и нанесете корекции ако е необходимо.

ОСНОВА НА ДАМСКИ КОРСАЖ

Адаптирана версия

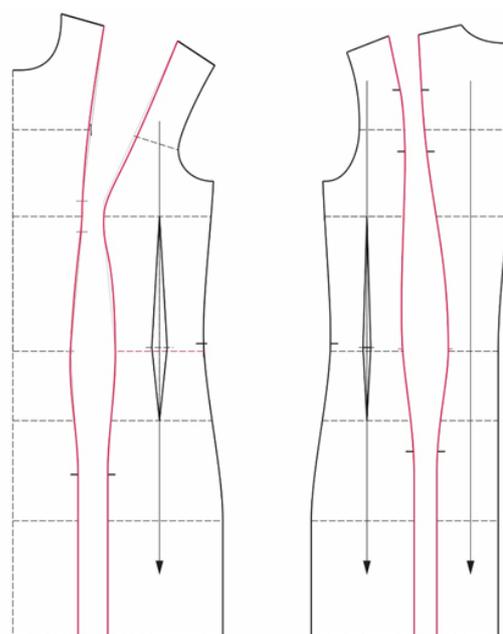
Без прибавки за свобода

ПРОВЕРКА И КОРЕКЦИЯ НА ИЗВИВКИ

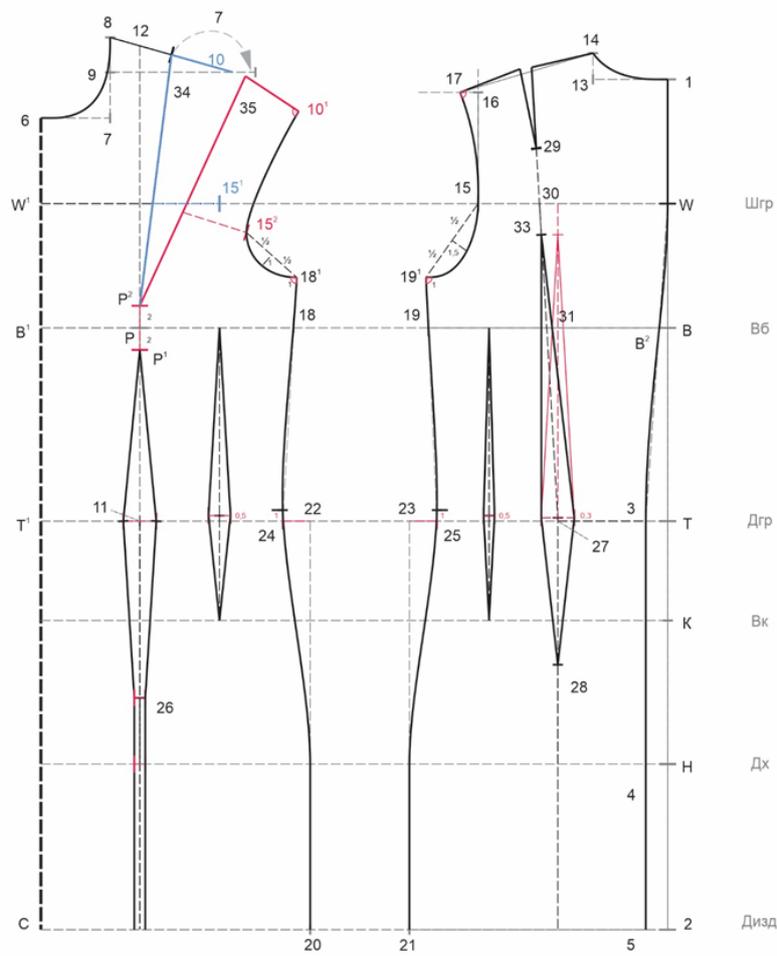

Фигура 22.

ПОДГОТОВКА ЗА УШИВАНЕ НА ПРОТОТИП

Фигура 23.

УШИТА МОСТРА

Фигура 24.

БИБЛИОГРАФИЯ

- [1] Gehlar M. The fashion designer survival guide. New York: Kaplan Publishing; 2008.
- [2] Fisher A. Basic fashion design 03: Construction. Lausanne: AVA Publishing SA; 2009.
- [3] Aldrich W. Metric pattern cutting for women's wear. 5th ed. Oxford: Blackwell Publishing; 2008.
- [4] Dvoretzka Y. Moda i scena: predizvikelstvata na tancuvashoto tyalo. In: Sbornik nauchni publikacii. Sofia: New Bulgarian University; 2023. (8/2023):163–70. ISSN 1314-7188. Available from: <https://nbu.bg/bg/research/sbornik-nauchni-publikacii>
- [5] Rangelova R. Detskoto obleklo v Bulgaria – razvitie i problematika. Blagoevgrad: Universitetsko izdatelstvo “Neofit Rilski”; 2024.
- [6] Gonnet I, Lipton C, Loue-Milanese W, Wargnier CP. Devenir modéliste: Le vêtement féminin 1 / Became a pattern drafter: Women's garments 1. Paris: ESMOD Editions; 2013.
- [7] Gonnet I, Lipton C, Loue-Milanese W, Wargnier CP. Devenir modéliste: Le vêtement féminin 2 / Became a pattern drafter: Women's garments 2. Paris: ESMOD Editions; 2013.
- [8] Stiegler M, Krolopp L, David S, Schober E. Metric patternmaking for jackets and coats. Munich: Rundschau Verlag; 2008.
- [9] Stiegler M. Metric patternmaking for dresses and blouses [Internet]. Munich: Rundschau Verlag; 2015 [cited 2025 Sep 8]. Available from: ISBN 3929305500.
- [10] Institut Français du Textile et de l'Habillement (IFTH). Les résultats de la campagne de mensurations existent, et pourtant [Internet]. 2019 [cited 2024 Jan 10]. Available from: <https://www.ifth.org/2019/02/06/les-resultats-de-la-campagne-de-mensurations-existent-et-pourtant-vetements-la-paille-des-tailles-reportage-tf1-4-fevrier-2019/>
- [11] Siegel & Stockman. Buste B497 [Internet]. [cited 2025 Sep 8]. Available from: <https://www.stockmanparis.fr/en/product/buste-b497/>
- [12] DP Studio. Measurement chart [Internet]. [cited 2020 Mar 31]. Available from: <https://dpstudio-fashion.com/en/general-instructions/1-649-measurement-chart.html#/15-langue-francais>

EDITORIAL BOARD

Assoc. Prof. Ivelin Rahnev, PhD, Editor in Chief   Assoc. Prof. Maria Spasova, PhD, IP – BAS, Sofia, technical editor

Prof. Hristo Petrov, PhD, TU - Sofia
Prof. Andreas Charalambus, PhD, TU - Sofia
Prof. Snejina Andonova, PhD, SWU - Blagoevgrad
Prof. Desislava Grabcheva, PhD, UCTM – Sofia
Prof. Radostina A. Angelova, DSc, TU - Sofia
Prof. Zlatina Kazlatcheva, PhD, FTT – Yambol
Assoc. Prof. Darina Zheleva, PhD, UCTM - Sofia
Assoc. Prof. Stela Baltova, PhD, IBS - Botevgrad

Assoc. Prof. Kapka Manasieva, PhD, VFU - Varna
Assoc. Prof. Tatyana Hristova-Popovska, PhD, SWU - Blagoevgrad
Assoc. Prof. Krasimir Drumev, PhD, TU - Gabrovo
Dr. Rosiitza Krueger, FairTrade Bonn, Germany
Dr. Nezabavka Popova-Nedyalkova, NBU - Sofia
Dr. Nikolay Bozhilov, NAA – Sofia

FOREIGN SCIENTIFIC COMMITTEE

Prof. Jean-Yves Drean, DSc, UHA-ENSISA-LPMT, Mulhouse, France
Prof. A. Sezai Sarac, DSc, TU-Istanbul, Turkey
Prof. Dr. Yordan Kyosev, DSc, TU-Dresden, Germany
Prof. Goran Demboski, PhD, U “Ss. Cyril and Methodius” - Skopje, N Macedonia
Assoc. Prof. VU Thi Hong Khanh, PhD, HUST - STLF, Vietnam
Prof. Saber Ben Abdessalem, PhD, ENI-Monastir, Tunisie

INFORMATION FOR AUTHORS

RULES FOR DEPOSITING AND PUBLISHING ARTICLES

Submission of a manuscript should be addressed to the Editorial Office via e-mail (textilejournal.editor@fnts.bg), the paper should be written in Bulgarian from Bulgarian authors and in English (working language) for foreigners.

Copyright Transfer Agreement must be signed and returned to our Editorial Office by mail, fax or e-mail as soon as possible, after the preliminary acceptance of the manuscript. By signing this Agreement, the authors warrant that the entire work is original and unpublished, it is submitted only to this journal and all the text, data, Figures and Tables included in this work are original and unpublished and have not been previously published or submitted elsewhere in any form. Please note that the reviewing process begins as soon as we receive this document. In the case when the paper has already been presented at a conference, it can be published in our magazine only if it has not been published in generally available conference materials; in such case, it is necessary to give an appropriate statement placed in Editorial notes at the end of the article.

General style and layout

Volume of a manuscript submitted should not exceed 12 standard journal pages in single column (3600 characters per page), including tables and figures. Format is MS Office Word (normal layout). The editors reserve the right to shorten the article if necessary as well as to alter the title.

Title of a manuscript should not exceed 120 characters.

Full names and surnames of the authors, as well as **full names of the authors' affiliation** – faculty, department, university, institute, company, town and country should be clearly given. Corresponding author should be indicated, and their e-mail address provided.

Abstract of a manuscript should be in English and no longer than one page.

Key-words should be within 4-6 items.

For papers submitted in English (any other working language), the authors are requested to submit a copy with a title, abstract and key words in Bulgarian.

Figures and illustrations with a title and legend should be numbered consecutively (with Arabic numerals) and must be referred in the text. Figures should be integrated in the text with format **JPG at 300 dpi minimum**, and in editable form.

Tables with a title and optional legend should be numbered consecutively and must be referred in the text.

Acknowledgements may be included and should be placed after Conclusions and before References.

Footnotes should be avoided.

References (bibliography) should be cited consecutively in order of appearance in the text, using numbers in square brackets, according to the Vancouver system.

ТЕКСТИЛ СЪВЕЩАНИЕ

НСТ по текстил,
облекло и кожи

www.tok.fnts.bg

ISSUE 9/2024
Open access: CC BY-NC

CONTENTS

UDC

658. ANALYSIS AND COMPARISON OF POPULAR PATTERNMAKING SYSTEMS:
512.23 M. MÜLLER & SOHN AND ESMOD
Milena Ivanova Nacheva..... 255
<https://doi.org/10.53230/tgm.1310-912X.2024.0009.01>

SUBJECT AREA. The papers reflect developments and solutions in textile science and practice. They refer to one of the UDC topics:

- 33, Economics. Economic sciences.
  - 377, Special Education. Vocational education. Vocational schools.
  - 378, Higher Education. Higher Education Institutions.
  - 677, Textile Industry. Technology of textile materials.
  - 678, Industry of High Molecular Substances. Rubber industry. Plastic industry.
  - 687, Tailoring (apparel) Industry.
  - 745/749, Applied Art. Art Crafts. Interior. Design.
- 658.512.23, Artistic design (industrial design).

Address:

Bulgaria, 1000 Sofia, 108 G. S. Rakovski str., room 407, tel. +359 2 980 30 45
e-mail: textilejournal.editor@fnts.bg
www.bgtextilepublisher.org

Bank account:

Scientific Engineering Union of Textile, Garment and Leathers
VAT identification number: BG 121111930
Account IBAN: BG43 UNCR 9660 1010 6722 00

ISSN 1310-912X (Print)
ISSN 2603-302X (Online)

<https://doi.org/10.53230/tgm.1310-912X.2024.0009>

alinedes 01206-001

Основа: 20.6/1 см
Вътък: 21.5/1 см
Сплитка: 4x4; 4 Нищелки

ArahWeave www.arahne.si
DobbyPro 9.7m E.Miroglio
localhost.localdomain:arahne 2.6.2023

модел на основа[178]: 30C1D8A30E3A5(1B1A)1B5(3A1B)3C3A8C8B2A4(1B1A)12B5(1A1B)6A2C2A2B8A1D

A 1/36 Nm 400 S 81650 12-0811 Dawn	B 1/36 Nm 400 S 18-0920 Kangaroo	C 1/36 Nm 400 S 19-4203 Moonless Night	D 1/100 Nm 300 S 11-0623 Yellow Pear	E 30/1 NeC 300 S 19-3832 Navy Blue
---------------------------------------	-------------------------------------	---	---	---------------------------------------

модел вътък[186]: 3a 5(1b 1a) 5(1b 3a) 1b 3c 3a 10c 10b 2a 4(1b 1a) 12b 5(1a 1b) 8a 2c 2a 2b 10a 1d 30c 1d 8a 30e

a 1/36 Nm 400 S 12-0811 Dawn	b 1/36 Nm 400 S 18-0920 Kangaroo	c 1/36 Nm 400 S 19-4203 Moonless Night	d 1/100 Nm 300 S 11-0623 Yellow Pear	e 30/1 NeC 300 S 19-3832 Navy Blue
---------------------------------	-------------------------------------	---	---	---------------------------------------

by EDOARDO MIROGLIO